

Duurzame Energie Actieplan voor Maldegem (SEAP: Actieplan)

KU Leuven, Technolecampus Gent, Technologiecluster Bouw

Auteurs:

*Koen Claes
Sabien Windels
Trui Maes
Kris Peeters
Alexis Versele*

Bert Seys

Met de steun van

1 Actieplan Maldegem 2020

Op basis van het scenario Maldegem 2020 en de output van de Klimateams kan een concreet actieplan worden uitgewerkt, op maat van Maldegem. De gekwantificeerde reductiedoelstellingen per sector en, indien mogelijk, in functie van een (technologische) maatregel uit voorgaand hoofdstuk vormen hiervoor de basis. Per maatregel kunnen dan verschillende acties worden voorgesteld die hieraan invulling geven en zorgen dat de doelstelling tegen 2020 bereikt wordt.

In dit deel wordt een uitgebreide aanzet tot actieplan gemaakt, op basis van de scenario-analyse, waarmee de verschillende stakeholders, zowel binnen als buiten de gemeentelijke diensten, aan de slag kunnen. Belangrijk daarbij is om minstens een inschatting te kunnen maken van zowel de effectiviteit, de kostprijs als de termijn waarbinnen de actie kan worden uitgevoerd. Daarvoor worden actiefiches opgesteld, die per actie volgende parameters evalueren:

- Heeft de actie een directe of indirecte impact op de CO₂-uitstoot in Maldegem;
- Wat is de kost voor de gemeente indien ze deze actie wenst uit te voeren (personeel en werking);
- Op welke termijn zal deze actie een effect hebben op de CO₂-uitstoot;
- Wie is de trekker van de actie;
- Welke zijn de noodzakelijke partners voor deze actie.

Er dient een trekker aangeduid te worden (gemeentelijke dienst of extern) voor iedere actie om aan te geven dat het niet louter om een plan van de milieudienst van Maldegem gaat maar ook andere stakeholders hun verantwoordelijkheid opnemen. Alle acties met betrekking tot gebouw gebonden hernieuwbare energieproductie (PV, zonneboilers, warmtepompen) worden in de betreffende sectoren (gemeente, huishoudens, tertiair, etc.) geïntegreerd aangezien de doelgroep dezelfde is.

1.1 Gemeente

Doel	Actie
20% energiebesparing in gemeentelijke gebouwen	Energiezuinige nieuwbouw
	Opmaak gebouwspoorren en energiezorgplan
	Opstellen renovatiestandaard
	Relighting gemeentelijke gebouwen
	Energetische renovaties bestaande gebouwen (zwembad)
	Optimalisatie gebruik gebouwen
	Sensibilisering gemeentepersoneel
20% reductie van het aantal voertuigkilometers 20% elektrificatie van het wagenpark	Aankoop (elektrische) dienstfietsen
	Optimaliseer wagenpark en sensibilisering gemeentepersoneel
	Faciliteren en promoten digitaal werken en vergaderen
1% energiebesparing openbare verlichting	Opmaak masterplan Eandis
50% van het PV potentieel gerealiseerd	Installatie fotovoltaïsche panelen

GEMEENTE		
Actie	1.1	Energiezuinige nieuwbouw
Trekker		Dienst gebouwen
Partners		<i>Dienst Ruimtelijke Ordening, Provinciaal Steunpunt Duurzaam bouwen en wonen</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Integreer ambitieuze prestatie-eisen in reeds geplande nieuwbouw projecten. Bij voorkeur worden hiervoor de Bijna Energie Neutrale (BEN) principes zoals gedefinieerd door het Vlaams Energie Agentschap gehanteerd (VEA). De meerkost zal relatief beperkt zijn in vergelijking met latere renovatie-ingrepen terwijl de ganse levensduur bespaard kan worden op de energiefactuur. Bovendien verschaft dergelijk project de kans om de ambities met betrekking tot energiebesparing en reduceren van de CO₂-uitstoot in Maldegem maximaal te ondersteunen en haar voorbeeldfunctie in de verf te zetten.</p> <p>Voor de komende periode gaat dit enkel om het project 82 – KUMA. Tijdens de planningsperiode werd extra budget voorzien om de voorgestelde luchtwisselaar te vervangen door een warmtewisselaar waardoor er extra CO₂ kan gereduceerd worden in de verwarming.</p>		
Impact Direct	Kost: opgenomen in project 82 (beleidscode 1/03/03/01) € 3.443.165,50	Termijn Middellang

GEMEENTE		
Actie	1.2	Opmaak gebouwspaspoorten en energiezorgplan
Trekker		Dienst gebouwen
Partners		<i>Eandis, Milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Om tot een optimale besparingsstrategie te komen is het noodzakelijk een duidelijk beeld te hebben van de bestaande toestand van het gemeentelijk patrimonium. Reeds beschikbare data en potentiële analyses van de gebouwbeheerder worden hiervoor uitgebreid waar nodig. Dit vormt de basis voor de opmaak van energiezorgplan. Hierin wordt een duidelijke strategie uitgewerkt die zowel potentiële besparingen als noodzakelijke investeringen in kaart brengt, maar ook rekening houdt met gebruik en toekomstverwachtingen van een gebouw (behoefte-analyse) om een lock-in effect te vermijden.</p> <p>Het 3P-programma van de gemeente zou kunnen gebruikt worden om het gebouwenpaspoort op te maken. Via het programma moet het mogelijk zijn om gegevens en statistieken te halen en hieraan energiebesparende acties te koppelen.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Lang

GEMEENTE		
Actie	1.3	Opstellen renovatiestandaard
Trekker		Dienst gebouwen
Partners		<i>Dienst Ruimtelijke ordening, Milieudienst, Steunpunt duurzaam bouwen en wonen, Eandis</i>
<u>Omschrijving</u>		
Aansluitend bij voorgaande actie stelt de beheerder van de gemeentelijke gebouwen een renovatiestandaard op. Deze standaard legt het minimum ambitieniveau vast dat vooropgesteld wordt bij de uitvoering van energiebesparende renovaties. Bovendien zorgt de gemeente ervoor dat bij alle toekomstige aankopen van gebouwen de kostprijs voor energetische renovatie tot dit niveau geanalyseerd wordt.		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 1.000 tot € 5.000	Termijn Middellang

GEMEENTE		
Actie	1.4	Relighting gemeentelijke gebouwen
Trekker		Dienst gebouwen
Partners		<i>Milieudienst, Netbeheerder</i>
<u>Omschrijving</u>		
Vervangen van bestaande verlichting in alle gemeentelijke gebouwen door energiezuinige lampen en/of armaturen.		
Impact Direct	Kost: via beleidsactie 2/01/04/01 € 3000 / jaar	Termijn Kort

GEMEENTE		
Actie	1.5	Energetische renovaties bestaande gebouwen (zwembad)
Trekker		Dienst gebouwen
Partners		<i>Eandis</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Op basis van het energiezorgplan wordt gestart met het jaarlijks uitvoeren van maatregelen met een korte terugverdientijd (< 5jaar) zoals isoleren van leidingen, correct onderhoud en afstellen ketels, optimaliseren sturing HVAC en verlichting (sensoren), vervangen oudste installaties, ... Op die manier wordt extra budget gecreëerd op middellange termijn voor het uitvoeren van grondige renovaties.</p> <p>Om de doelstelling te realiseren zullen echter ook bijkomende investeringen noodzakelijk zijn om voor 2020 ook enkele grondige renovaties door te voeren. Identificeren van grootste potentiëlen en noodzakelijke investeringen gebeurd op basis van het energiezorgplan. Een voorbeeld hiervan is de stookinstallatie van het gemeentelijk zwembad.</p> <p>Het gemeentebestuur wenst daar een grondige renovatie van de stookinstallaties uit te voeren. Via Eandis werden de nodige voorbereidingen en berekeningen gemaakt.</p> <p>In eerste instantie zullen 2 condenserende vloerketels vervangen worden. Daarnaast zal ook de luchtgroep in de zwembadhal vervangen worden. Tot slot komt er ook een zonneboilerinstallatie. De totale kosten op basis van de eerste berekeningen worden geraamd op € 356.591 (excl. BTW).</p> <p>Over een termijn van 20 jaar zou de renovatie en aanpassingen een besparing van € 273.000 aan energiekosten en 1160 ton CO₂ opleveren.</p>		
Impact Direct	Kost: via beleidsactie 2/01/04/02 356.591 (excl. BTW)	Termijn Middellang

GEMEENTE		
Actie	1.6	Optimalisatie gebruik gebouwen
Trekker		Schepencollege
Partners		<i>Financiële dienst, dienst gebouwen</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Een aantal gemeentelijke gebouwen worden slechts beperkt gebruikt. Er zal onderzocht worden of via optimalisatie van het gebruikspatroon het gebouwenpark verkleind kan worden. Bepaalde gebouwen kunnen worden verkocht of verhuurd.</p>		
Impact Indirect	Kost: geen	Termijn Kort

GEMEENTE		
Actie	1.7	Sensibilisering en opleiding gemeentepersoneel
Trekker		Milieudienst
Partners		<i>Dienst gebouwen, dienst communicatie, gemeentepersoneel</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Sensibiliseer personeel en bezoekers m.b.t. energiezuinig gedrag en bevorder dit door gerichte campagnes in het gebouw (lichten doven, trappen nemen, deuren dicht, enz. ....).</p> <p>Resultaten van de besparingsacties die geïnitieerd zijn, kunnen gecommuniceerd worden aan bezoekers en gebruikers.</p> <p>Opleiding gebouwverantwoordelijken met betrekking tot rationeel energiegebruik in specifieke gebouwen.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw € 1000	Termijn Kort

GEMEENTE		
Actie	1.8	Aankoop (elektrische) dienstfietsen
Trekker		Aankoopdienst
Partners		<i>Milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De aankoop van (herkenbare en eventueel deels ook elektrische) dienstfietsen voor het gemeentepersoneel en stimuleren fietsgebruik voor dienstverplaatsingen. Er wordt voorzien in goede fietsstallingen, douches en kleedkastjes.</p> <p>Woonwerkverplaatsingen met de fiets of openbaar vervoer worden blijvend aangemoedigd.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw € 10.000 – € 50.000	Termijn Middellang

GEMEENTE		
Actie	1.9	Optimalisatie wagenpark en sensibilisering personeel
Trekker		<i>Technische dienst</i>
Partners		<i>Milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Er wordt nagegaan of het eigen voertuigenpark, of het gebruik ervan, verkleind kan worden door beperking van het aantal verplaatsingen (door schrappen onnodige verplaatsingen, betere planning en autodelen tussen de verschillende diensten, vervanging van autoverplaatsingen door verplaatsingen met fiets of openbaar vervoer).</p> <p>Geleidelijke vervanging van wagens en andere voertuigen en motoren door elektrische alternatieven (of CNG). Bovendien wordt onderzocht of de dienstwagens kunnen ondergebracht worden in een autodeelsysteem (bv in samenwerking met Cambio) om ook een sensibiliserende functie naar de inwoners te vervullen.</p> <p>Het gemeentepersoneel wordt gesensibiliseerd met betrekking tot de CO₂-uitstoot van het wagenpark en nauw betrokken bij het uitwerken van acties om deze te beperken (zie voorgaande). Daarnaast wordt de 'chauffeurspersoneelsleden' de kans gegeven tot het volgen van een 'ecodriving' of Bewust, economisch en Milieuvriendelijk rijden (BEM)-cursus.</p> <p>Ook regelmatige meting van de bandenspanning van de dienstvoertuigen wordt opgenomen in de reguliere planning.</p>		
Impact Indirect	Kost via beleidsactie 2/01/02/01 30.000 (in 2016)	Termijn Kort

GEMEENTE		
Actie	1.10	Faciliteren en promoten digitaal werken en vergaderen
Trekker		<i>Dienst informatica</i>
Partners		<i>Communicatiedienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Binnen de organisatie zorgt de ICT-dienst voor het uitwerken van de technische mogelijkheden om digitaal te werken en te vergaderen. In samenwerking met de dienst communicatie wordt dit onder de personeelsleden actief gepromoot en voorziet de ICT-dienst voor opleiding of ondersteuning waar nodig.</p> <p>Het bestuur werkt een duidelijke visie uit m.b.t. telewerken en communiceert deze naar de personeelsleden.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw € 10.000 – € 50.000	Termijn Middellang

GEMEENTE		
Actie	1.11	Opmaak masterplan Eandis
Trekker		Dienst wegen en riolering, Eandis
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<p>Eerst en vooral laat de gemeente en masterplan OV opstellen door Eandis, waarbij zowel technische besparingspotentiëlen als bijhorende investeringskosten gedetailleerd in kaart worden gebracht.</p> <p>Daarnaast kan de bestaande straatverlichting systematisch omgevormd worden naar duurzamere alternatieven zodat het energieverbruik van de openbare verlichting daalt en dus ook CO₂ gereduceerd wordt.</p>		
Impact Indirect	Kost via beleidsactie 2/01/02/02 en 2/01/03/04 € 135.114,10	Termijn Kort

GEMEENTE		
Actie	1.12	Installatie fotovoltaïsche panelen
Trekker		Milieudienst
Partners		netbeheerder
<u>Omschrijving</u>		
<p>Verwijzend naar het hernieuwbare energiepotentieel van gemeentelijke gebouwen zoals bepaald in hoofdstuk 12 wordt vooropgesteld dat de gemeente een voortrekkersrol speelt op het vlak van hernieuwbare energieproductie. Een financieel rendabele maatregel in dit verband is de installatie van fotovoltaïsche panelen op gemeentelijke gebouwen. Het potentieel per gebouw kan eventueel onder actie 1.2 in kaart gebracht worden en deel uitmaken van het energiezorgplan. Ondanks het financieel aantrekkelijke karakter van deze ingreep op de langere termijn is er een grote investeringskost aan verbonden.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw > € 50.000	Termijn Lang

1.2 Huishoudens

Doel	Actie
15% van de bestaande woningen vervangen door nieuwbouw	Klimaattoets woonbeleid
Energiebesparing in bestaande woningen: - 97% v/d daken geïsoleerd - 90% v/d beglazing hoogrendement - 50% v/d muren geïsoleerd - 82% gemiddeld ketelrendement	Warmtefoto
	Opmaak energievraagkaart en/of warmte-koude atlas
	Wijkgerichte renovatiebegeleiding
	Bouwadvies aan particuliere huishoudens
Aanvullende energie renovatiepremie	
5% elektriciteitsbesparing via gedragswijziging	BurgeRmeestersconvenant

HUISHOUDENS		
Actie	2.1	<i>Klimaattoets woonbeleid</i>
Trekker		<i>Woonwijzer Meetjesland</i>
Partners		<i>Dienst Ruimtelijke ordening</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De gemeente Maldegem heeft een actief woonoverleg waarin enerzijds beleidsvoorbereidend werk verricht wordt en anderzijds de uitvoering van het woonbeleid opgevolgd/georganiseerd wordt.</p> <p>Het lokaal woonoverleg zal de reductie van CO₂ als leidraad mee opnemen in de ontwikkeling en opvolging van lokale woonbeleidsinitiatieven.</p> <p>Het woonoverleg wordt voorgezeten door de gemeente en ondersteund door Woonwijzer Meetjesland. De financiering is reeds voorzien binnen de meerjarenplanning van de gemeente.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost via beleidscode 1/02/01/01 < € 1.000	Termijn <i>Kort</i>

HUISHOUDENS		
Actie	2.2	<i>Warmtefoto</i>
Trekker		<i>Eandis</i>
Partners		<i>Woonwijzer Meetjesland, Milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Een 'warmtefoto' van de gemeente kan een instrument zijn om inwoners gericht te gaan sensibiliseren. Dergelijke thermografische foto (cf. Gent, ...) geeft een indicatie van het warmteverlies van daken in de gemeente en verschaft inwoners de mogelijkheid om specifiek voor hun woning na te gaan of hun dak al dan niet (voldoende) geïsoleerd is, alhoewel men zeer voorzichtig moet zijn bij de interpretatie van dergelijke foto. Voldoende uitleg is dus noodzakelijk.</p> <p>De kostprijs van dergelijke maatregel is hoog voor een individuele gemeente, maar kan via Eandis door een bovenlokale aanpak, verkleind worden. Bij de opmaak van het plan is onduidelijk of de warmtefoto gratis of tegen een bepaalde kostprijs aan de gemeente door Eandis ter beschikking wordt gesteld.</p> <p>Na opmaak van de warmtefoto zal wel een goede sensibilisering nodig zijn om de warmtefoto juist te kunnen interpreteren. Vooral Eandis en Woonwijzer Meetjesland zullen voldoende know how moeten leveren.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw – deels via Eandis > € 50.000	Termijn <i>Middellang</i>

HUISHOUDENS		
Actie	2.3	Opmaak energievraagkaart en/of warmte-koude atlas
Trekker		Eandis, VITO
Partners		<i>Woonwijzer Meetjesland</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Om een renovatiestrategie op lange termijn uit te werken worden, in samenwerking met Eandis, VITO, Woonwijzer Meetjesland, mogelijkheden onderzocht om 'energievraagkaarten' en/of een warmte/koude-atlas op te stellen.</p> <p>Deze kaarten geven per straat aan wat de energievraag is. Een gradiëntie duidt aan waar de vraag groter is. Op basis van deze beschikbare gegevens kunnen dan (sensibiliserings)acties naar de buurt uitgewerkt worden.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 10.000 – € 50.000	Termijn Lang

HUISHOUDENS		
Actie	2.4	Wijkgerichte renovatiebegeleiding
Trekker		Eandis, Woonwijzer Meetjesland
Partners		<i>Provincie Oost-Vlaanderen, OCMW, VENECO</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De opgemaakte warmtefoto en energievraagkaart kunnen een aanleiding zijn om een wijkgerichte renovatiebegeleiding op te zetten. Door individuele ondersteuning te bieden bij renovatie van woningen wordt de barrière voor bewoners verkleind om over te gaan tot (energiebesparende) renovatiemaatregelen. Dergelijke vorm van ontzorging leidt ook tot een betere kwaliteit van de werken en biedt de mogelijkheden om bijkomende maatregelen te combineren. Door dit op een wijkgerichte manier te organiseren wordt een schaalvergroting gecreëerd die helpt om de kostprijs te drukken (samenaankoop materialen, aanbesteding in groep, lokale aannemers, ...).</p> <p>Om de ambitieuze doelstelling waar te maken zal speciale aandacht nodig zijn voor het bereiken en betrekken van kwetsbare groepen. Hiervoor zal nauwe samenwerking met het OCMW nodig zijn. Dit om na te gaan of bijkomende begeleiding en (financiële) ondersteuning noodzakelijk is. Onderzoek naar alternatieve financieringsmechanismen in functie van de doelgroep is essentieel.</p>		
Impact Direct	Kost: via Provincie en Netbeheerder < € 1.000	Termijn Middellang

HUISHOUDENS		
Actie	2.5	BurgeRmeestersconvenant
Trekker		Milieudienst
Partners		<i>Dienst Communicatie</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Om burgers maximaal te betrekken in het initiatief van het Burgemeestersconvenant wordt door de milieudienst een 'BurgeRmeestersconvenant' opgesteld. Dit is een convenant dat wordt afgesloten met gemotiveerde inwoners die zichzelf engageren om op een structurele manier hun energieverbruik tegen 2020 met 20% te reduceren. Het gaat hierbij om zowel elektriciteitsverbruik als verwarmingsverbruik.</p> <p>De inwoners kunnen betrokken worden bij opvolgingsmomenten rond de burgemeestersconvenant, bij communicatiemomenten, enz. om hun inspanningen in de verf te zetten. Eventueel wordt een beloning voorzien voor de deelnemers.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

HUISHOUDENS		
Actie	2.6	Bouwadvies aan particuliere huishoudens
Trekker		Woonwijzer Meetjesland, Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen
Partners		<i>Provincie Oost-Vlaanderen, Milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Inwoners die een energiebesparende renovatie plannen, moeten tal van keuzes maken die vaak verdere energiebesparende investeringen faciliteren of net hypothekeerders (cfr. Lock-in en fasering renovatie). Een goed begin van elke energiebesparende renovatie is dan ook een technisch advies. Een adviseur van Woonwijzer Meetjesland kan de inwoners wegwijs maken en in de technische mogelijkheden. Bij een nieuwbouwwoning kan dit op kantoor of het dienstencentrum gebeuren (op plan). Bij een verbouwing gaat dit advies best aan huis (het werfadres) door. Het effect van het bouwadvies is dat meer inwoners overtuigd worden om – mits deze ondersteuning – een energiebesparende investering effectief uit te voeren én dat inwoners aangespoord worden om meer in te zetten op energiebesparende investeringen dan ze oorspronkelijk van plan waren</p> <p>De oorspronkelijke kostprijs van het duurzaamadvies wordt via de provincie voor de helft betaald. Het overblijvende deel wordt door de gemeente bekostigd zodat de inwoners gratis advies kunnen krijgen en op deze manier geen financiële drempel hebben om advies te vragen.</p> <p>Voorgesteld wordt om 50 uren gratis bouwadvies per jaar te voorzien voor de Maldegemse gezinnen met een maximum van 2 uur per dossier en/of per gezin.</p>		
Impact Indirect	Kost via GBB-Milieu (milieucontract) € 3.375	Termijn Middellang

HUISHOUDENS		
Actie	2.7	Renovatie huurwoningen
Trekker		OCMW, Woonwijzer Meetjesland
Partners		<i>Milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Tussen het OCMW en Woonwijzer Meetjesland wordt een plan opgemaakt om woningen die in slechte staat zijn en waarin kwetsbare huurders wonen te gaan aanpakken en de trieste woonomstandigheden te verbeteren. Er zouden een 5tal gezinnen per jaar begeleid worden.</p> <p>In eerste instantie zullen de cliënten geselecteerd worden, alsook hun woonomstandigheden. Daarna worden de gezinnen geselecteerd en begeleid om een betere huurwoning te vinden (eventueel via een huurtoelage). De vrijgekomen woning wordt dan, in samenwerking met de eigenaar, aangepakt worden om in betere leefomstandigheden te voorzien voor nieuwe huurders.</p> <p>Daarnaast zegt het decreet omtrent leegstand dat de opbrengst van de belasting moet aangewend worden in het kader van huisvesting. Met deze middelen zou een rollend fonds kunnen opgericht worden. Via een gemeenteraadsbeslissing zou beslist worden wie in aanmerking komt, voor welke maatregelen en het bedrag dat kan verkregen worden.</p>		
Impact Indirect	Kost: via OCMW € 5.000 tot € 10.000	Termijn Middellang

1.3 Landbouw

Doel	Actie
10% CO2-reductie via energie-efficiëntie	Organisatie infoavonden
5% van het potentieel warmtepompen en PV gerealiseerd	Samenaankoop warmtepompen en/of PV panelen
	Onderzoek toepassingsmogelijkheden energieteelten

LANDBOUW		
Actie	3.1	Organisatie infoavonden
Trekker		Landbouwraad
Partners		<i>Milieudienst, Provincie Oost-Vlaanderen, Dienst communicatie, landbouwverenigingen, RLM, VLM</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>In samenwerking met partners uit de sector wordt een (of meerdere) infoavond(en) georganiseerd. Deze kunnen gaan over hernieuwbare energie, potentiële brandstofbesparing bij verwarming en/of landbouwvoertuigen, relighting (efficiëntere verlichting) van stallen, biodiversiteit. Specialisten ter zake komen dan de nodige informatie geven.</p> <p>Doel is om vanuit deze infomomenten concrete initiatieven te laten groeien zoals bvb. groepsaankopen, onderzoeken van mogelijkheden van investeringssteun en premies of subsidies.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Middellang

LANDBOUW		
Actie	3.2	Samenaankoop warmtepompen en/of fotovoltaïsche panelen
Trekker		Provincie Oost-Vlaanderen
Partners		<i>Landbouwraad, Milieudienst, Dienst communicatie, landbouwverenigingen</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Voor bepaalde landbouwbedrijven zijn warmtepompen en/of fotovoltaïsche installaties een energetisch en financieel interessante oplossing voor lokale energieproductie. Door promotie en ondersteuning van de organisatie van gegroepeerde actie, idealiter inclusief technische begeleiding, ondersteunt de gemeente een versnelde implementatie van deze technieken.</p> <p>Het provinciebestuur heeft plannen om een groepsaankoop voor PV-panelen te organiseren. Deze moet sterk gepromoot worden naar inwoners en (landbouw)bedrijven.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Middellang

LANDBOUW		
Actie	3.3	Onderzoek toepassingsmogelijkheden energieteelten
Trekker		Regionaal Landschap Meetjesland, werkgroep hout
Partners		<i>Provincie Oost-Vlaanderen, VLM, landbouwsector, milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Ondanks het beperkte technische potentieel kan het nuttig zijn om landbouwers te informeren en sensibiliseren over lokale energieteelten, zoals korte omloophout. Dergelijke gewassen kunnen, indien lokaal geteeld en zonder te concurreren met voedselproductie, bijdragen aan een duurzame invulling van de energievoorziening, bv in de vorm WKK brandstof.</p> <p>Hiertoe kunnen mogelijke multifunctionele inrichtingen in kaart gebracht worden, bv het aanplanten van korte-omloophout in buitenlopen van kippen, aanwenden van langdurig braakliggende terreinen, perceelsranden, enz. zoals ook aangegeven in 'Ecosysteemdienst productie van energiegewassen' van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).</p> <p>Ook hout uit landschapsbeheer kan aangewend worden om in energieproductie te voorzien.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Middellang

1.4 Tertiair

Doel	Actie
10% grondige renovaties	Doelgroepgerichte energiecoaching
	Relighting project
5% elektriciteitsbesparing via gedragswijziging	Terrasdekens
	BurgeRmeestersconvenant
	Sensibiliseringscampagne
	Klimaatwedstrijd scholen

TERTIAIR		
Actie	4.1	<i>Doelgroepgerichte energiecoaching</i>
Trekker		<i>Woonwijzer Meetjesland</i>
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<p>Net als bij particulieren is er vooral bij kleinere ondernemingen of instellingen nood aan 'ontzorging' om tot energiebesparende acties over te gaan. Voor bepaalde sub-sector, bv kleine tot middelgrote kantoren, horeca, handel, ... ondernemingen met interesse voor energetische renovaties worden intensief begeleid bij totaalrenovatie</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw <i>€ 10.000 – € 50.000</i>	Termijn <i>Middellang</i>

TERTIAIR		
Actie	4.2	<i>Relighting project</i>
Trekker		<i>Milieudienst</i>
Partners		<i>Zuiderlicht bvba</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De gemeente organiseert een gezamenlijk relighting project waarbij geïnteresseerde bedrijven kunnen intekenen voor een haalbaarheidsstudie en concreet aanbod voor relighting van hun bedrijfsgebouw. De gemeente staat in voor de startcoördinatie waarbij de verschillende partijen samen worden gebracht.</p>		
Impact <i>Direct</i>	Kost: nieuw <i>< € 1.000</i>	Termijn <i>Middellang</i>

TERTIAIR		
Actie	4.3	Terrasdekens
Trekker		Milieudienst
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
Horecazaken die bereidt zijn aanwezige terrasverwarmers te verwijderen krijgen via de gemeente gratis dekentjes ter beschikking voor de klanten (cf. Stad Gent).		
Impact Direct	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

TERTIAIR		
Actie	4.4	BurgeRmeesterconvenant
Trekker		Milieudienst
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<p>Om bedrijven maximaal te betrekken in het initiatief van het Burgemeestersconvenant wordt door de milieudienst een 'BurgeRmeesterconvenant' opgesteld. Dit is een convenant dat wordt afgesloten met gemotiveerde bedrijven die zichzelf engageren om op een structurele manier hun energieverbruik tegen 2020 met 20% te reduceren. Het gaat hierbij om zowel elektriciteitsverbruik als verwarmingsverbruik.</p> <p>De inwoners kunnen betrokken worden bij opvolgingsmomenten rond de burgemeestersconvenant, bij communicatiemomenten, enz. om hun inspanningen in de verf te zetten. Eventueel wordt een beloning voorzien voor de deelnemers.</p> <p>Mooie projecten worden in de kijker gezet.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

TERTIAIR		
Actie	4.5	Sensibiliseringscampagne
Trekker		Milieudienst
Partners		<i>Dienst communicatie</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Om de potentiële energiebesparing in de tertiaire sector via gedragswijziging, zoals voorzien in de scenario-analyse, te stimuleren is het belangrijk in de eerste plaats het bewustzijn van de gebruikers te verhogen. Belangrijk is een gedifferentieerde aanpak uit te werken in functie van gebouwtipe/deelsector en bijhorende doelgroepen, bvb wedstrijd trappenlopen, dikketruëndag, earth hour, ...</p> <p>De gemeente geeft het goede voorbeeld en start met in elk van haar eigen gebouwen een energiemeester aan te stellen.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 1.000 tot € 5.000	Termijn Middellang

TERTIAIR		
Actie	4.6	Klimaatwedstrijd scholen
Trekker		Provincie Oost-Vlaanderen, MOS
Partners		<i>schoolbesturen</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Via een wedstrijd wordt het bewustzijn rond de klimaatproblematiek bij jongeren verhoogd, en gaan ze creatief aan de slag met concrete projecten. Deze actie kan op provinciaal niveau gehouden worden of gekoppeld worden aan een klimaat award die vanuit de provincie, in het kader van de MOS-werking, geschonken wordt aan een school die zich gedurende het voorbije schooljaar op een speciale manier in de kijker heeft gezet.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

1.5 Transport

Doel	Actie
10% minder voertuigkilometers personenwagens	STOP-toets
	Bijkomende publieke en private fietsenstallingen
	Signalisatie doorlopende straten
	Snelheidsbeleid
	Druk(te) van gemotoriseerd verkeer terugdringen
	Centrum fiets- en voetgangervriendelijk maken
	Actieplan 'Red de Stoep'
	Actieplan 'Trage Wegen'
	Groepsaankoop elektrische fietsen
	BurgeRmeestersconvenant
	Uitbouwen van een fietsrouten netwerk
	Duurzaam parkeerbeleid
Ondersteuning bedrijfsvervoerplannen	
5% minder voertuigkilometers lichte en zware vrachtwagens	M-bon
	Wijk- en thuiscompostering
2% elektrificatie van personenwagens	Strategische laadinfrastructuur
	Groepsaankoop elektrische wagens
	Elektrificatie openbaar vervoer

TRANSPORT		
Actie	5.1	STOP is TOP
Trekker		Dienst mobiliteit
Partners		<i>Studiebureau MINT</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>In het mobiliteitsplan van de gemeente wordt het STOP-principe uitdrukkelijk verankerd als uitgangspunt en toetssteen voor het gevoerde mobiliteitsbeleid en mobiliteitsplan. Het vormt de basis voor alle volgende acties met als doel het stimuleren van een 'modal shift' van personenwagens naar stappen, trappen of openbaar vervoer.</p> <p>Bij elke (her)aanleg van infrastructuur wordt nagegaan of het STOP-principe kan worden toegepast zoals dit voorzien wordt in het nieuwe mobiliteitsplan.</p> <p>Uitwerking van een STOP-toets kan gebeuren door de gemeentelijke diensten, op basis van bestaande voorbeelden. Voor de gemeentelijke diensten wordt vorming georganiseerd: 'Wat is het STOP-principe (niet)? Hoe gaan we ermee aan de slag?'</p>		
Impact Indirect	Kost via beleidsitem 2/02/04/01 € 50.000 (in 2016)	Termijn Middellang

TRANSPORT		
Actie	5.2	Bijkomende publieke en private fietsenstallingen
Trekker		Dienst mobiliteit
Partners		<i>Dienst infrastructuur, Dienst Ruimtelijke Ordening</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Er worden vanuit de gemeente voldoende, veilige en in het straatbeeld duidelijk zichtbare fietsenstallingen nabij publieke en private bestemmingen geïnstalleerd (overheidsdiensten, winkels, horeca, sportpark, ...).</p> <p>Daarnaast worden bouwheren voor appartementen gestimuleerd (of eventueel zelfs verplicht) om bij (ingrijpende) verbouwingen en bij nieuwbouw fietsenstallingen te voorzien, voldoende in aantal en voldoende in kwaliteit. Voor privé- en rijwoningen wordt de leidraad fietssuite aanbevolen. De sociale huisvestingsmaatschappijen vervullen een voorbeeldfunctie.</p>		
Impact Indirect	Kost via beleidsitem 2/02/01/02 € 74.538,38 (in 2016)	Termijn Middellang

TRANSPORT		
Actie	5.3	Signalisatie doorlopende straten
Trekker		Dienst mobiliteit
Partners		Dienst infrastructuur
<u>Omschrijving</u>		
<p>Voor het autoverkeer doodlopende straten zijn dat voor voetgangers en fietsers vaak niet. Sinds kort bestaat hiervoor een aangepast verkeersbord dat zachte weggebruikers informeert over de aanwezigheid van een doorsteek, wat hen enerzijds nodeloze omwegen bespaart en anderzijds het fietsen en te voet gaan stimuleert. Uit onderzoek blijkt dat mensen soms zelfs in de eigen omgeving weinig bekend zijn met (soms weinig zichtbare) binnenweggetjes. Bestaande borden kunnen eenvoudig aangepast worden met klevers.</p> <p>In tweede instantie dient te worden onderzocht welke vandaag doodlopende straten alsnog doorlopend kunnen worden gemaakt.</p>		
Impact Indirect	Kost via beleidsactie 2/02/04/04 € 11.000 (jaarlijks)	Termijn Middellang

TRANSPORT		
Actie	5.4	Snelheidsbeleid
Trekker		Dienst mobiliteit
Partners		Dienst infrastructuur
<u>Omschrijving</u>		
<p>Een harde randvoorwaarde voor een succesvol fietsbeleid is uiteraard dat fietsen op een veilige manier mogelijk is. Aangepaste snelheidsregimes zijn dan een eerste randvoorwaarde. Snelheid en vooral snelheidsverschillen tussen de weggebruikers zijn immers de belangrijkste factor in de verkeersveiligheid.</p> <p>Om de legitimiteit en het draagvlak van het snelheidsbeleid te vergroten is het aangewezen de snelheidsregimes leesbaarder te maken, dit wil zeggen: eenvoudiger en logischer te maken. Daardoor wordt het ook makkelijker om erover te communiceren en te sensibiliseren. Voorgesteld wordt het 30/50/70-principe van de Fietsersbond toe te passen.</p> <p>Fase 1: inventarisatie en reglementering van de zones 30-50-70; aanbrengen signalisatie</p> <p>Fase 2: aanbrengen zone 30-sjablonen in het wegdek als 'geheugensteuntje' waar nodig</p> <p>In een derde fase moet het wegbeeld uiteraard aangepast worden aan het gewenste snelheidsregime: snelheidsremmers, heraanleg, aanleg van fietsvoorzieningen.</p> <p>Deze actie hangt samen met actie 5.5.</p>		
Impact Indirect	Kost via beleidscode 2/02/04/04 > € 50.000	Termijn Lang

TRANSPORT		
Actie	5.5	<i>Druk(te) van gemotoriseerd verkeer terugdringen</i>
Trekker		<i>Dienst mobiliteit</i>
Partners		<i>Dienst infrastructuur</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Bij de verdieping van het Mobiliteitsplan wordt expliciet aandacht gegeven aan mogelijkheden om de autodruk(te) te verminderen door te onderzoeken welke straten/buurtten op welke momenten autoluw kunnen worden gemaakt. Hiervoor staan verschillende instrumenten ter beschikking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het ontmoedigen van doorgaand gemotoriseerd vervoer door de centra (uitgezonderd openbaar vervoer) en wijken door een aangepast circulatieplan (straten met beperkt eenrichtingsverkeer, knips...) • Venstertijden voor laden en lossen (vermijden van de schoolspits) • Winkelwandelstraten • Verbod op zwaar vervoer in bepaalde wijken of op bepaalde routes • Faciliteren van 'Speelstraten' • Faciliteren van 'Schoolstraten' • Faciliteren van 'Feeststraten' (autovrij maken van straten naar aanleiding van straatfeesten) <p>Deze actie hangt samen met actie 5.4.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost via beleidscode 2/02/04/04 <i>> € 50.000</i>	Termijn <i>Kort</i>

TRANSPORT		
Actie	5.6	<i>Centrum fiets- en voetgangersvriendelijk maken</i>
Trekker		<i>Dienst mobiliteit</i>
Partners		
<p><u>Omschrijving</u></p> <p>Bepaalde voetpaden in het handelscentrum van Maldegem zijn smal en soms van slechte kwaliteit. De straten zijn dan weer niet aangenaam om te fietsen door druk autoverkeer dat soms ook nog te snel rijdt. Nochtans biedt in het bijzonder een centrum een grote potentie voor zachte weggebruikers: alle bestemmingen liggen er dicht bij elkaar (handel, horeca, kinderopvang, lokaal dienstencentrum, grote potentie door scholenconcentratie: kleuter, lager, secundair, ...), fietsers en wandelaars zorgen voor meer levendigheid, er zijn nogal wat seniorenvoorzieningen in het centrum én meer sociale contacten en zachte mobiliteit is gunstig voor de lokale middenstand (trouwre klanten).</p> <p>Daarom moet prioritair werk worden gemaakt van het fiets- en voetganger vriendelijk maken van het centrum. Mogelijke voorbeelden, die eventueel in het kader van het mobiliteitsplan kunnen uitgewerkt worden, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omvorming van het centrum tot zone 30, met omvorming van een aantal straten tot 'fietsstraten' (d.w.z. dat auto's fietsers niet meer mogen inhalen); • In samenwerking met de lokale middenstand een 'opruiming' (of verplaatsing) van de obstakels op de stoepen conform de wetgeving (minimale vrije doorgang) • Systematische heraanleg stoepen volgens het D-O-D-principe (Doorgang – Oppervlak – Dremelloos) (cf. Mobiel Vlaanderen) vanuit de publieke parkeerplaatsen (Park&Walk-principe) • Aanmoedigen van scholen bij het opzetten van een fiets- en voetgangerspool, gekoppeld aan verkeersveiligheid/verkeerslessen via de lokale politie. <p>Tenslotte wordt het bestaande winteractieplan, waarin speciale aandacht wordt besteed aan het sneeuw- en ijzelvrij houden van fietsvoorzieningen, up-to-date gehouden. De gemeente maakt tevens afspraken met het Vlaams Gewest wat betreft de ijzel- en sneeuwbestrijding op de fietsvoorzieningen langs Gewestwegen.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost via beleidsactie 2/02/01/01 € 200.000 (in 2016)	Termijn <i>Lang</i>

TRANSPORT		
Actie	5.7	Actieplan Red de Stoep
Trekker		<i>inclusieambtenaar</i>
Partners		<i>Dienst mobiliteit</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Met de actie Red de stoep wil men meer aandacht vragen voor voetgangers in Maldegem. Een vrije doorgang is belangrijk voor iedereen: schoolgaande kinderen, ouderen, personen met een beperking en ouders met kinderwagens. Want voor hen is de stoep vaak een moeilijk hindernissenparcours.</p> <p>Het gemeentebestuur heeft reeds verschillende acties ondernomen om de toegankelijkheid in de gemeente te verbeteren. Indien nodig zullen bijkomende aanpassingen uitgevoerd worden.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost via OCMW <i>< € 1.000</i>	Termijn <i>Kort</i>

TRANSPORT		
Actie	5.8	Actieplan 'Trage Wegen'
Trekker		<i>Dienst mobiliteit</i>
Partners		<i>Regionaal Landschap Meetjesland, Provincie Oost-Vlaanderen, vzw Trage Wegen</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>In kaart brengen, eventueel heropenen en/of herwaarderen van een aantal trage wegen. Provincie Oost-Vlaanderen stelt hiervoor subsidies ter beschikking van lokale besturen voor naambordjes, tragewegenkaarten en inrichtingswerken aan trage wegen.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw <i>€ 5.000 tot € 10.000</i>	Termijn <i>Middellang</i>

TRANSPORT		
Actie	5.9	Groepsaankoop elektrische fietsen
Trekker		Provincie Oost-Vlaanderen (SCHRAPPEN: doet dit niet)
Partners		<i>gemeenten</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Wanneer de provincie Oost-Vlaanderen een groepsaankoop voor elektrische fietsen naar de bevolking toe organiseert wordt deze door de gemeente mee gepromoot en ondersteund.</p> <p>Verder wordt bekeken of er voor korte, interne verplaatsingen van gemeentepersoneel elektrische fietsen kunnen worden aangeschaft en gebruikt. Op deze manier kunnen korte autoritten vermeden worden.</p> <p>Bij het OCMW wordt bekeken of het personeel een elektrische fiets zou kunnen leasen en voor de terugbetaling ervan gebruikt zou kunnen maken van de fietsvergoeding die voorzien wordt. Na een aantal jaar zou de fiets kunnen aangekocht worden door het personeelslid, indien deze dit wenst.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

TRANSPORT		
Actie	5.10	BurgeRmeestersconvenant
Trekker		Dienst Mobiliteit - Milieudienst
Partners		<i>Dienst communicatie</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>In combinatie met dezelfde actie eerder beschreven onder de sector huishoudens kan, naast het besparen op energieverbruik in de woning, ook een engagement worden aangegaan om het aantal voertuigkilometers van zoveel mogelijk gemotiveerde inwoners te reduceren. Bvb wordt in het convenant een reductiedoelstelling van 20% van de autoverplaatsingen opgenomen.</p> <p>Dit concept kan uitgebreid worden naar bedrijven die zich willen engageren om de klimaatdoelstelling te helpen halen.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

TRANSPORT		
Actie	5.11	<i>Uitbouwen van een fietsroutenetwerk</i>
Trekker		<i>Dienst Mobiliteit</i>
Partners		<i>Provincie Oost-Vlaanderen</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Op korte termijn wordt onderzocht welke maatregelen kunnen worden genomen om het fietsverkeer al aantrekkelijker en/of veiliger te maken. (bv. uitvoeren van kleine herstellingen, verwijderen van obstakels, aanbrengen van wegmarkeringen, bewegwijzering,...). Hierbij wordt prioritair aandacht gegeven aan de woon-schoolroutes en aan de routes naar industriezones.</p> <p>Daarnaast wordt in samenwerking met andere gemeentelijke diensten en stakeholders (bedrijven, scholen, verenigingen, ...) werk gemaakt van de promotie van het netwerk.</p> <p>Voor wat betreft de fietssnelwegen zal via de provincie Oost-Vlaanderen moeten gekeken worden hoe deze best vorm kunnen gegeven worden.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw <i>€ 10.000 – € 50.000</i>	Termijn <i>Middellang</i>

TRANSPORT		
Actie	5.12	<i>Duurzaam parkeerbeleid</i>
Trekker		<i>Dienst Mobiliteit</i>
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<p>Meer parkeercomfort met minder parkeerplaatsen, het lijkt een contradictie, maar is het niet. Door efficiënter om te gaan met de beschikbare ruimte en het parkeren beter te 'sturen' kan er een win-win worden gerealiseerd. Mensen zijn ook bereid iets verder te stappen wanneer de bestemming die hen wacht aangenamer is en er veel te beleven valt.</p> <p>Dit dient verder onderzocht te worden in het kader van het mobiliteitsplan. De gemeente heeft een sturende rol, zowel beleidsmatig als naar doelgroepen toe.</p> <p>Mogelijkheden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Langparkeerders worden verwezen naar de randparkings van het centrum. • Straatparkeren in het centrum: onderzoek houden naar betalend of niet-betalend • De gemeente gaat na of er afspraken kunnen gemaakt worden over medegebruik/gedeeld gebruik van de grote parkings van de supermarkten rondom het centrum. (gebruik dat varieert in de tijd: bijvoorbeeld op zondag en 's avonds: parking als speelterrein of fietsoefenterrein voor kinderen) • Handelaars worden gestimuleerd om hun auto te parkeren op wandelafstand van het centrum of hun onderneming. 		
Impact <i>Indirect</i>	Kost via beleidsactie 2/02/04/01 <i>> € 50.000</i>	Termijn <i>Lang</i>

TRANSPORT		
Actie	5.13	Ondersteuning bedrijfsvervoerplannen
Trekker		Dienst Mobiliteit
Partners		Mobiliteitspunt Oost-Vlaanderen
<u>Omschrijving</u>		
De gemeente moedigt de Mobiliteitspunt Oost-Vlaanderen aan om samen met de bedrijven bedrijfsvervoerplannen op te maken. De gemeente onderzoekt hoe ze hen hierin kan ondersteunen. Bij voorkeur worden voor de afzonderlijke bedrijventerreinen gezamenlijke plannen uitgewerkt.		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Middellang

TRANSPORT		
Actie	5.14	M-bon
Trekker		Dienst Lokale Economie
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
De M-bon wordt verder ontwikkeld en ter ondersteuning van de lokale economie gepromoot. Door de M-bon worden lokale handelaars, en bij verdere uitbreiding lokale producten en producenten, extra in de verf gezet.		
Impact Direct	Kost via beleidsactie 3/01/01/02 € 5.000 tot € 10.000	Termijn Kort

TRANSPORT		
Actie	5.15	Thuis- en wijkcompostering
Trekker		Milieudienst
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
Door thuiscomposteren te promoten en wijkcomposteerplaatsen te installeren moet geen GFT-afval worden opgehaald en afgevoerd. Dit zorgt voor minder afvalkilometers door belastende vrachtwagens.		
Maldegem maakt er effectief werk van om wijkcomposteerplekken te voorzien, twee locaties in Maldegem en één locatie in Adegem (volgens meerjarenplanning). Daarnaast staat Maldegem zeker open voor alle lokale buurtinitiatieven die de burgers zelf willen ondernemen.		
Neveneffecten: spontane sociale contacten op wijkcomposterreinen (sociaal weefsel)		
Impact Indirect	Kost via beleidsactie 2/01/01/03 € 5.000 tot € 10.000	Termijn Kort

TRANSPORT		
Actie	5.16	Strategische laadinfrastructuur
Trekker		Milieu dienst
Partners		<i>Eandis, dienst infrastructuur</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De gemeente dient elektrificatie van het wagenpark te faciliteren door in een minimale laadinfrastructuur op openbaar domein te voorzien. Hiervoor wordt best met gespecialiseerde partners samengewerkt en gekozen voor een snellaadsysteem, een uniforme stekker en laadpas.</p> <p>Daarnaast kunnen ook (grotere) winkels aangemoedigd worden om op hun parking één of meerdere laadpalen voor elektrische wagens voor hun klanten te voorzien.</p> <p>Behalve de noodzakelijkheid kan deze actie ook bijdragen aan de sensibilisatie van Maldegemners.</p> <p>Daarnaast zet de gemeente ook in op laadinfrastructuur voor elektrische fietsen. Hiervoor kan best met de horeca samengewerkt worden. Het zullen namelijk meestal mensen zijn die een fietsuitstap maken (bezoekers/toeristen) die van de oplaadinfrastructuur willen gebruik maken.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 10.000 – € 50.000	Termijn Lang

TRANSPORT		
Actie	5.17	Groepsaankoop elektrische wagens
Trekker		Provincie Oost-Vlaanderen, netbeheerder <i>SCHRAPPEN</i>, niet via hen
Partners		<i>Dienst Mobiliteit, milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Wanneer de provincie Oost-Vlaanderen, de netbeheerder of andere organisatie(s) een groepsaankoop van elektrische wagens organiseert, ondersteunt de gemeente deze actie door deze maximaal bekend te maken bij de inwoners.</p> <p>Ook de aankoop van gemeentelijke dienstwagens kan aan deze actie gekoppeld worden, zodat de voorbeeldfunctie in de verf kan worden gezet. Eandis heeft reeds ervaring met het organiseren van groepsaankopen van duurzame wagens voor lokale besturen en wordt dan ook betrokken als partner.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

TRANSPORT		
Actie	5.18	Verbeteren openbaar vervoer
Trekker		Dienst Mobiliteit
Partners		<i>De Lijn, Provincie Oost-Vlaanderen, Vlaamse Overheid</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De gemeente Maldegem lobbyt, liefst tezamen met andere gemeenten en met de provincie, bij De Lijn voor een verbetering van het reguliere aanbod openbaar vervoer tussen Maldegem en de omliggende gemeenten/steden.</p> <p>Daarnaast kan ook gevraagd worden aan De Lijn om bij vervanging van dieselbussen steeds te kiezen voor hybride, elektrische en/of aardgasbussen. Deze zorgen zowel voor minder CO2-uitstoot als minder uitstoot van fijn stof. Dankzij de zichtbaarheid van dergelijke bussen in de gemeente maximaal uit te spelen kan dergelijke actie op een sensibiliserende manier bijdragen aan de elektrificatie van personenwagens.</p>		
Impact Direct	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Middellang

Flankerende maatregelen

Op het vlak van transport zijn nog tal van acties mogelijk die inspelen op een duurzame mobiliteit. Er worden nog enkele van dergelijke flankerende maatregelen beschreven, die echter geen deel uitmaken van de gekwantificeerde reductiescenario's in dit plan.

Afstemmen ruimtelijk beleid op mobiliteitsbeleid

De afstemming tussen ruimtelijke planning en mobiliteitsplanning is de basis van elk streven naar een duurzame mobiliteit. Het is immers de ruimtelijke ordening, de wijze en de mate van spreiding van de verschillende functies, die voor het grootste deel de behoefte aan gemotoriseerde verplaatsingen bepaalt en de mate waarin die kunnen worden vervangen door verplaatsingen met duurzame modi.

Nieuwe ontwikkelingen worden vormgegeven door 'omgekeerd' te ontwerpen (cf. Boudewijn Bach- maar eigenlijk alleen de 'ontwerpversie' van het STOP-principe) en door toepassing van de 'auto-afhankelijkheidstoets' (nieuwe ontwikkelingen mogen niet leiden tot een grotere auto-afhankelijkheid). Grosso modo komt dit erop neer dat meer aandacht zal gaan naar 'nabijheid' (verkorten van afstanden, mixen van functies, levenslang wonen als uitgangspunt).

Bij de hernieuwing van de samenstelling van de Gecoro worden één of meer mobiliteitsexperts toegevoegd.

Opzetten van een autodeelsysteem

De gemeente contacteert Cambio of een andere organisatie om een aanzet te geven tot het opzetten van een autodeelsysteem in Maldegem (in een eerste fase nabij het centrum). De gemeente ondersteunt met het afbakenen en aanduiden van gratis voorbehouden parkeerplaatsen en eventueel het inbrengen van eigen voertuigen. Elke gedeelde auto vervangt 4 tot 12 privéwagens, wat niet alleen zorgt voor minder autogebruik maar ook voor minder parkeerdruk.

Bewoners worden zelf ook aangemoedigd om hun auto te delen. De gemeente organiseert hiervoor een informatie-avond in samenwerking met bv. Autopia.

1.6 Industrie

Doel	Actie
5% CO ₂ reductie 5% van het potentieel warmtepompen en PV gerealiseerd	Werkgroep industrie
	Organisatie infoavond(en)
	Duurzame bedrijventerreinen
	Energy Award Maldegem

INDUSTRIE		
Actie	6.1	Werkgroep Industrie (+ tertiair)
Trekker		POM Oost-Vlaanderen, VENECO, BIM, UNIZO, VHMC
Partners		<i>Eandis, Dienst Lokale Economie, Milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Oprichting van een specifieke werkgroep, met de bedrijven zelf en eventuele andere stakeholders, om een traject uit te werken dat een win-win situatie kan creëren voor alle partijen. Hiertoe dienen aanwezige processen, energie- en afvalstromen, logistieke noden etc. in kaart gebracht te worden. Hiervoor is reeds heel wat data beschikbaar bij bv POM Oost-Vlaanderen, Agentschap Ondernemen, OVAM, enz.</p> <p>Vanuit de Provincie Oost-Vlaanderen zal komende jaren ook het potentieel voor warmtenetten onderzocht worden (cf. Energielandschap 2.0), mogelijks zijn er hier opportuniteiten voor bv haalbaarheidsstudies of proefprojecten. Ook vanuit de Vlaamse overheid zal komende jaren steun aangeboden worden met betrekking tot dergelijke projecten.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Middellang

INDUSTRIE		
Actie	6.2	Organisatie infoavond(en)
Trekker		POM Oost-Vlaanderen, VENECO, BIM, UNIZO, VHMC
Partners		<i>Dienst Lokale Economie, Milieudienst, Eandis</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>In samenwerking met partners uit de sector wordt een (of meerdere) infoavond(en) georganiseerd. Deze kunnen gaan over hernieuwbare energie, warmtepompen, relighting (efficiëntere verlichting) in gebouwen en van bedrijfsterreinen, elektrificatie bedrijfsprocessen. Specialisten ter zake komen dan de nodige informatie geven.</p> <p>Doel is om vanuit deze infomomenten concrete initiatieven te laten groeien zoals bvb. groepsaankopen, onderzoeken van mogelijkheden van investeringssteun en premies of subsidies.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 1.000 tot € 5.000	Termijn Middellang

INDUSTRIE		
Actie	6.3	duurzame bedrijventerreinen
Trekker		VENECO
Partners		<i>POM Oost-Vlaanderen, BIM</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De ontwikkeling van een nieuwe industriezone biedt tal van opportuniteiten, niet alleen m.b.t. energie- en grondstoffenverbruik en energievoorziening, maar bv wat betreft korte ketens op de bedrijventerreinen zelf (cf. industriële symbiose). Dit dient echter in detail onderzocht te worden in functie van potentiële bedrijven en industrieën die zich hier zullen vestigen. Nu kan echter reeds gestart worden met potentiële in kaart te brengen en mogelijke innovatieve pistes naar voren te schuiven, in samenwerking met partners als POM Oost-Vlaanderen, Veneco², OVAM, ..., om in een latere fase op zoek te gaan naar ondersteuningsmechanismen zoals Europese programma's.</p> <p>Bestaande bedrijven kunnen ook aangezet worden om in te zetten op CO₂-reductie. De provincie Oost-Vlaanderen voorziet financiële middelen voor samenwerkingsverbanden tussen minstens 5 KMO's die zich op eenzelfde Oost-Vlaams bedrijventerrein bevinden, en dat een 'trekker bedrijf' aanduidt om de aanvraag via een projectvoorstel in te dienen. Door energie-efficiëntie en CO₂-reductie kunnen bedrijven niet alleen een economisch voordeel halen, maar ook hun imago verbeteren.</p> <p>Voorlopers van MOV (Milieu Verantwoord Ondernemen) worden aangespoord om de overstap te zetten naar Klimaatvriendelijke Ondernemen. De POM Oost-Vlaanderen neemt het voortouw, informeert de ondernemers (bvb. op bedrijvenmeetings komen goede voorbeelden aan bod) en stimuleert zo gaandeweg een netwerk voor samenwerking.</p> <p>De POM en VENECO stellen brochures ter beschikking (over isolatie gebouwschil, zonnepanelen, ...) en de studie van Zero Emission Solutions wordt gebruikt om het nieuw bedrijventerrein bij voorkeur CO₂ neutraal te ontwikkelen. Er wordt eventueel voorzien in het delen van energie en warmte (vraag/aanbod) via een lokaal net, parkmanagement, ... Nieuwe bedrijven worden begeleid bij duurzame bouwplannen, energiescan, enz.</p>		
Impact <i>Direct</i>	Kost: <i>Via VENECO</i>	Termijn <i>Middellang</i>

INDUSTRIE		
Actie	6.4	<i>Energy Award Maldegem</i>
Trekker		<i>Dienst Lokale Economie</i>
Partners		<i>milieudienst</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Jaarlijkse uitreiking van een Energy Award in de gemeente aan een bedrijf dat aanzienlijke inspanningen deed om het energieverbruik terug te dringen.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw <i>< € 1.000</i>	Termijn <i>Middellang</i>

1.7 Duurzame consumptie

Duurzaam en 'slim' consumeren houdt al bij de aankoop van goederen en diensten rekening met de gevolgen voor mens en milieu. Ons consumeren neemt alsmaar toe met een stijgend gebruik van grondstoffen, water en energie tot gevolg, inclusief het transport van goederen met (on)rechtstreeks effect op de CO2-reductie. Milieubewust consumeren maakt dus deel uit van een duurzaam werk- en leefgedrag.

Een CO2-neutrale gemeente kiest bewust voor duurzame goederen en gezonde voeding, voorkomt afval, hergebruikt goederen, geeft de voorkeur aan Fair trade en lokaal consumeren. Het lokaal bestuur vervult hierin een voorbeeldfunctie bij partnerships, via overheidsopdrachten en een milieuvriendelijke huishouding. Zij zal haar werknemers, burgers en ondernemers informeren en sensibiliseren rond duurzame consumptie en nieuwe initiatieven faciliteren en steunen.

Doel	Actie
De lokale overheid als bewust consument	100% duurzame overheidsopdrachten tegen 2020
	Ecologisch groenbeheer
	Milieubewuste ambtenaren
	De gemeente stimuleert 'wij delen'
Duurzame voeding, lokaal, sociaal en (bio) gezond	Verkort de voedselketen
	Eetbaar Maldegem
De gemeente stimuleert, faciliteert en promoot duurzaam consumeren	Eco-cafe, de virtuele en fysieke plek tot actie en verbinden
	Burgers, ondernemers en toeristen aanmoedigen

DUURZAME CONSUMPTIE		
Actie	7.1	100% duurzame overheidsopdrachten tegen 2020
Trekker		Cel Overheidsopdrachten
Partners		<i>alle diensten</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Maldegem volgt de intentie van de Vlaamse overheid die zichzelf in het kader van het Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten¹ en het meerjarenprogramma 'Slagkrachtige overheid' de doelstelling heeft gesteld om 100% duurzaam aan te kopen tegen 2020. We lezen:</p> <p><i>Duurzame overheidsopdrachten zijn overheidsopdrachten waarbij de aanbestedende overheid milieu-, sociale- en economische criteria integreert in alle fases van haar overheidsopdracht. Daarbij wordt gezocht naar oplossingen die de minste impact hebben op het milieu gedurende de volledige levenscyclus en bovendien sociaal en ethisch verantwoord zijn.</i></p> <p>Door op een verstandige manier opdrachten te plaatsen, kan de overheid grondstoffen en energie besparen, afval en verontreiniging verminderen, en duurzame gedragspatronen bevorderen. Er wordt rekening gehouden met de drie pijlers van duurzame ontwikkeling, op maat van de opdracht, de behoefte van de organisatie en de doelstellingen in een strategisch doordacht aankoopbeleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Economisch: rationeel omgaan met de middelen door kostenefficiëntie, op basis van behoeftenanalyse vooraf, kennis van de markt en dialoog met leveranciers, ... • Sociaal: aanmoedigen van sociale tewerkstelling, eerlijke handel (vb. Fairtrade), goede arbeidsomstandigheden, ... • Ecologisch: het milieu beschermen door zuinig om te gaan met de ruimte, transport en natuurlijke rijkdommen, vervuiling te voorkomen of te beperken, ... <p>Maldegem screent alle opdrachten op duurzaamheid. Voor de aanneming van werken, aanneming van levering en diensten heeft de Vlaamse overheid per (sub)productgroep fiches opgesteld die helpen bij de opmaak van bestekken² en voor de wijze waarop de duurzaamheidscriteria worden gemonitord³:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dienstvoertuigen, dienstreizen en postbedeling - Kantoorgebouwen en verwarming - Duurzaam hout (bvb gelabeld FSC-hout) - Elektriciteit (verlichting, energiezuinige toestellen) - Hardware (PC's, laptop, beeldschermen) - Kantoormeubilair - Kantoormateriaal - Drukwerk (reproductieapparatuur en papier) 		

¹ http://www.bestuurszaken.be/sites/bz.vlaanderen.be/files/documenten/overheidsopdrachten/duurzame-overheidsopdrachten/Vlaams_actieplan_duurzame_overheidsopdrachten2009_2011.pdf

² <http://www.bestuurszaken.be/productgroepen>. Er zijn ook tools beschikbaar zoals de GPP-toolkit (Green Public Procurement, EU), Gids voor Duurzame Aankopen (Federale Overheid), Producttest (OVAM) of Milieukoopwijzer (VVSG). Steunpunt duurzame lokale overheidsopdrachten van de VVSG wil lokale besturen hierbij ondersteunen: http://www.vvsg.be/Werking_Organisatie/Overheidsopdrachten/Pages/Milieuvriendelijkecriteria.aspx.

³ <http://www.bestuurszaken.be/monitoring-duurzame-overheidsopdrachten>

<ul style="list-style-type: none"> - Schoonmaakproducten en -diensten - Werk- en beschermkledij - Voeding en catering (zowel in huis als bij events, Fairtrade) - Studie- en onderzoeksopdrachten (met aandacht voor het proces en de externe communicatie) 		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

DUURZAME CONSUMPTIE		
Actie	7.2	Ecologisch groenbeheer
Trekker		Technische dienst
Partners		Milieudienst
<u>Omschrijving</u>		
<p>Bij onderhoudsdiensten voor inrichting en beheer van wegen en waterlopen, van parken en groen is er aandacht voor duurzaam maaibeheer, pesticidenvrij, natuurbescherming en milieuzorg, gebruik van ecologisch materiaal voor o.m. bodemafdekking, bodemverbetering, bescherming van wateroevers, harmonisch park- en groenbeheer. Groenafval wordt zorgvuldig tot compost verwerkt.</p> <p>Wegbermen worden ecologisch gemaaid, deels via uitbesteding en alle bermmaaisel wordt afgevoerd naar de intercommunale compostering. Daarnaast wordt een sociaal terwerkstellingsbedrijf ingeschakeld voor het ecologisch groenbeheer: kleine maaiwerken, mechanisch of manueel onkruidvrij houden voetpaden en boomspiegels, kleine snoeiwerken, ...</p>		
Impact Indirect	Kost via beleidscode 3/02/01/04 en GBB-GRD € 252.397	Termijn Kort

DUURZAME CONSUMPTIE		
Actie	7.3	Milieubewuste ambtenaren
Trekker		Milieudienst
Partners		<i>alle medewerkers</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De ambtenaren worden aangemoedigd tot een zuinig en verantwoord omgaan met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • transport (duurzame pendel naar het werk, dienstfietsen, fietsstalling), • energieverbruik (spaarzaam in verlichting, deuren sluiten, dikketruiendag), • water (gebruik van regenwater, spaarknoppen, château de la pompe als drinkwater), • papier (zuinig printen, recycled papier, ..) e.a. grondstoffen en materialen, hernieuwbaar en nagroeibaar (herbruik, selectief afval, compost van voedingsresten of groenafval) • circulaire producten en goederen door leasing in plaats van aankoop, met waarborg op accuraat onderhoud en steeds goed functioneren (zie Plan-C, transitie duurzaam materialenbeheer), • terugnameplicht van oude toestellen en verpakking door de leveranciers wordt aanbevolen. <p><i>Enkele OCMW-werknemers gingen reeds aan de slag om tegen 2019 een reeks acties te hebben uitgevoerd. Regelmatig komen 7 klimaatmeesters samen om zaken uit te werken en de diverse groepen (medewerkers, buitendiensten, thuiszorg, cliënten en passanten) te sensibiliseren rond zaken als aandacht voor verlichting en verwarming, aankopen, mobiliteit, afval vermijden, sorteren, ...</i></p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

DUURZAME CONSUMPTIE		
Actie	7.4	De gemeente stimuleert 'wij delen'
Trekker		Milieudienst
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • gemeentelijke (school)lokalen meervoudig laten gebruiken buiten de kantooruren, of parkings worden dubbel gebruikt • het autodelen promoten en zelf haar dienstwagens buiten de diensturen ter beschikking stellen van haar werknemers en de burgers. Dit kan via een Cambio-systeem. • uitleendienst van materiaal voor evenementen, zoals herbruikbare bekers, afvaleilandjes, tafels, stoelen, tenten, ... 		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 1.000 tot € 5.000	Termijn Kort

DUURZAME CONSUMPTIE		
Actie	7.5	Verkort de voedselketen
Trekker		Milieudienst
Partners		<i>Lokale economie</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>De PR rond voorbeeldprojecten kan een aanzet zijn om zelf aan de slag te gaan: korte voedselketen en 'kweek eigen product in je tuin of op terras' of 1x per jaar markt met eigen producten. Maak de korte keten zichtbaar, breng de lokale voeding nabij.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reserveer standplaatsen op de wekelijkse markt voor lokale landbouwers/handelaars. Eventueel worden ze vrijgesteld van retributie of krijgen ze voorrang bij plaatsreservering. • Organiseer in de deelgemeenten kleine (bio)voedselmarkten zodat bewoners niet verplicht zijn voor al hun aankopen de auto te gebruiken. • De jaarlijkse Streekproductenmarkt krijgt een grotere frequentie en promoot het aanbod van "mmm...eetjesland" cvba bij de inwoners. • Introduceer duurzame streekproducten als relatiegeschenk en kies resoluut voor lokale en faire bio-producten bij events, recepties en meetings. • De nieuwe geïntroduceerde M-bon wordt verder uitgewerkt naar lokale thuisverkopers • Creëer naar het voorbeeld van Hasselt (cf. KnibbelKnabbelTocht) een aanbod voor kinderfeestjes waarbij men te voet op ontdekking gaat in de eigen gemeente. 		
Impact Indirect	Kost : nieuw € 5.000 tot € 10.000	Termijn Middellang

DUURZAME CONSUMPTIE		
Actie	7.6	Eetbaar Maldegem
Trekker		Milieudienst
Partners		
Omschrijving		
<ul style="list-style-type: none"> • Geef als gemeente het voorbeeld voor eerlijke en gezonde voeding: voorzie zelf een afhaalpunt voor biologische groentepakketten (of via een nabij gelegen winkel zoals bvb. Naturelle) zodat het personeel wekelijks kan bestellen en een pakket rechtstreeks mee naar huis nemen (en dus niet en omrit met de wagen hoeft te maken). Dit initiatief kan ook gepromoot worden bij de grote lokale bedrijven. • Promoot groentenabonnementen en voedselteams vzw, zowel bij lokale producenten als consumenten en stel indien nodig bijkomende depots ter beschikking (belangrijkste barrière) voor wekelijkse distributie. • Koppel groenbeheer en korte voedselketen: publieke fruitbomen en eetbaar straatgroen, voedseldaken (kweekbakken, imker, kruidentuin, ...), eetbaar gevelgroen. • Moestuiniëren (korte ketens, sociale cohesie, sociale tewerkstelling, gezonde voeding): stimuleer tuinbouw op braakliggende terreinen of daken (bvb. Roof Food in Gent), in de schooltuin of in een parkdeel bij zorgcentra en stimuleer de lokale restaurants tot een afname (bvb. tuin bij zorgcentrum levert voedsel aan sociaal restaurant). • Volkstuinjes, minimoestuinen, (educatieve) kruidentuin, bijenkorven, 'windowfarming', eetbare voortuinen 'hier groeit mijn prei', eetbare terrassen met 'groenten in potten en botten', 'eetbare straten', pluktuinen of 'wij-oogst', composteren thuis en op school, ... Acties die zelforganisatie kunnen stimuleren, de informele ontmoeting bevorderen, en de affiniteit met gezonde voedselproductie verhogen. • Het lessenpakket Bio Met Klasse (VELT vzw) wordt geïntegreerd in de scholen. Dit wil een beweging in schoolverband op gang brengen rond een meer duurzame landbouw en voeding en kadert binnen een bredere werking. Komt biologische voeding op het lesprogramma, dan stopt de les niet bij een hoofdstuk theorie. Als leerlingen de smaak te pakken krijgen, gaat actie hand in hand met educatie. Bio Met Klasse is geëvolueerd tot een project voor KSO, TSO, BSO en ASO, waarin milieueducatie, gezondheidseducatie en educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO) aan bod komen. Scholen lenen een compostkoffer bij de gemeente. • Gezonde wijk-picknicks worden gepromoot met de bio-boer(fiets)mobiel. • Voorbeelden van acties 'We laten niets verloren gaan': <ul style="list-style-type: none"> ○ de 'restjesbox' wordt gelanceerd in de restaurants ○ promoot de 'restjesdag'; ○ Minder mooi, maar toch lokaal; een afzetmarkt voor lokale voedseloverschot; ○ tips om bewust aankopen te doen, optimaal voeding te bewaren en te verwerken; ○ hergebruik voedselafval als grondstof: GFT wordt compost of wordt gescheiden opgehaald om het zo te verwerken • Verbindt inwoners ongeacht leeftijd en achtergrond rond gezonde voedingsinitiatieven: het kan de tewerkstelling en sociale cohesie bevorderen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Breng initiatiefnemers en pioniers samen in denk- en doetanks, workshops rond het voedselsysteem (http://www.meetjesland.be/voeding/index.htm); ○ Lok inwoners en producenten met nieuwe leuke initiatieven; ○ Organiseer de jaarlijkse ECO-dag voor lokale voedselproducenten 		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 1.000 tot € 5.000	Termijn Middellang

DUURZAME CONSUMPTIE		
Actie	7.7	Eco-café, de virtuele en fysieke plek tot actie en verbinden
Trekker		Milieudienst
Partners		<i>Kringwinkel Meetjesland, Transitie Maldegem</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Voorbeeldprojecten geven goesting om zelf aan de slag te gaan: recycleer materiaal, hergebruik, breng goederen naar de kringwinkel, waar kan je veggie eten, welke (bio)landbouwers verkopen rechtstreeks aan de klant, welke school springt mee op de kar voor CO2-reductie, ...</p> <p><i>In de bibliotheek, gemeentehuis, sociaal huis, diensten- of bezoekerscentrum is er een publieke plek met info, lectuur, aanmelding van initiatieven; er is ruimte voor uitwisseling van ideeën en acties, leren van elkaar en stimuleren. Het Eco-café met 'eigen' herkenbaar label gaat ook digitaal en zou het volgende kunnen aanbieden: ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eco-kalender • Initiatieven in denk- en doetanks, ateliers met burens rond 'zuinig omgaan met' • Forum voor ecologische voedselvoorziening en -consumptie, sociaal en educatief • Eco-shopper in kaart: voedselteams, bioboer en hoeveverkoop, veggie- en fairtrade; adressen voor biologische/natuurlijke grondstoffen (katoen, bamboe, ..., bouwmaterialen, kledij, ook garen, schoeisel, accessoires, cosmetica, ...) • Eco-Uitleenplatform (ev digitaal), wijkuitlendiensten • Afval preventie: kringloop van goederen, hergebruik, enkel duurzaam (sic zuinig) aankopen, restanten of afgedane meubels worden nieuwe producten (bv Labeur vzw met de inrichting van sociaal resto Torekens of Petit Botanique) • Repair-café, weggeef-café, ruilbeurs, getrokken door de Kringwinkel. • Er worden fietsherstelcursussen voor kleine problemen georganiseerd. • Korte (voedsel) keten: Voedselteams, buurt- en schoolmoestuin(en) • Oproep voor Eco-cadeaubons • De M-bon wordt verder uitgebreid (of krijgt een broertje) tot eco-M-bon 		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 1.000 tot € 5.000	Termijn Middellang

DUURZAME CONSUMPTIE		
Actie	7.8	Burgers, ondernemers en toeristen aanmoedigen
Trekker		Milieudienst
Partners		<i>Provincie Oost-Vlaanderen</i>
Omschrijving		
<ul style="list-style-type: none"> • Sensibiliseer op een ludieke wijze (zie klimaatverbond Gent) • Lokale initiatieven vanuit de burgers, ondernemers en diensten krijgen aandacht in een vaste rubriek in het gemeenteblad en worden naar best vermogen gefaciliteerd. • Actie 'MOS-school wordt klimaatschool', klimaatkids in de gemeenteraad • Actie 'MVO wordt KVO' (klimaatvriendelijk ondernemen) • Koppel toerisme aan streekproducten, streekidentiteit (bv. Augustijnenroute, Augustijnendag) • Promoot hoeve- en plattelandstoerisme • Promoot Trage Wegen, wandel- en fietsroutes; Viva Vélo (fietspunt van Meetjesland) verhuurt fietsen in de Kringwinkel van Maldegem en Aalter. • Stimuleer initiatieven, organiseer projectoproepen, schrijf een wedstrijd uit en ondersteun een subsidie aanvraag: 'Fonds duurzaam materialenbeheer' (KBS), 'Duurzaam lokaal Milieubeleid' (Dulomi, LNE), Vlaamse en EU-fondsen 		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 1.000 tot € 5.000	Termijn Kort

1.8 Ruimtelijke ordening

Waarom dit thema in een klimaatactieplan? Ruimtelijke planning is strategisch en richt zich op de lange termijn, maar de ruimtelijke planning legt impliciet mee de basis voor de CO₂-reductie en een kentering in het beleid van wonen, werken, mobiliteit, recreatie, ... voor een klimaatneutrale gemeente.

Klimaatmitigatie als strategie zet in om de oorzaak van de klimaatverandering weg te nemen en is direct gerelateerd aan het streven om de uitstoot van broeikasgassen weg te nemen. Die focus onderkent dat het eigen handelen mede oorzaak is van de klimaatverandering. Het eigen handelen vereist dus aanpassing en de ruimtelijke planning kan hier zeker in 'sturen' door vooruit te zien en vandaag de transitie naar morgen te plannen en omkaderen.

Er is een radicale omslag nodig in bebouwing, verstedelijkte gebieden, infrastructuur, ruimtelijke inrichting en energie-voorziening. Het in vraag stellen van een ontwikkeling en zijn locatie is bijvoorbeeld één van de sleutels om een duurzame ruimtelijke ontwikkeling te kunnen realiseren. Net zoals men in de ruimtelijke planning moet rekening houden met watersystemen, reliëf en andere natuurlijke parameters, kunnen de juiste inplanting, oriëntatie, hoge(re) dichtheden en compact bouwen, herbruik van ruimte sturen in het voorkomen van CO₂-uitstoot. Maar evenzo creëert men zo de opportuniteit voor minder energieverbruik, de productie van hernieuwbare energie (met voldoende kritische massa) en het terugdringen van het hitte-eiland effect (dat dan weer meer natuurlijke koeling bevordert in de bebouwde omgeving). In het kader van klimaatneutraliteit zoekt men dus naar energie-gestuurde gebiedsvisies en de ordening die inspeelt op warmte-eilanden. Een duidelijke ruimtelijke ordeningsopgave voor inzichten en afstemming op de schaal van de gemeente en haar omliggende ruimte. Bestaande kernen en wijken worden in hun eigenheid erkend en ge(her)waardeerd en men gaat op zoek steeds naar de best mogelijke invulling die (in)direct de CO₂-uitstoot kan reduceren.

Missie: *De gemeente streeft naar aantrekkelijke, economisch en sociaal leefbare kernen, naar nabijheid van voorzieningen, maximum behoud en ontwikkeling van open ruimte, natuur en bos, klimaatneutraliteit en het voorkomen van CO₂-uitstoot. Het klimaatthema wordt geïntroduceerd in de ruimtelijke planning.*

De uitdaging voor klimaatneutraliteit: In 2020 is het klimaatthema volledig geïntegreerd in het ruimtelijk beleid van de gemeente en dus in alle ruimtelijke plannen, instrumenten en projecten. De ruimtelijke organisatie draagt bij tot het terugdringen van de energievraag en zorgt ervoor dat veel meer burgers zich op een veilige en efficiënte manier te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer verplaatsen. Nieuwe en bestaande wijken en buurten verbruiken veel minder energie. Slimme en duurzame energievoorziening is, waar mogelijk, geïntegreerd op wijkniveau.

De gemeente is in staat om de negatieve effecten van de klimaatverandering op te vangen of te beperken. De parken en groengebieden vormen een samenhangende groenstructuur. Veel gebouwen hebben een groendak, bij zoveel mogelijk projecten worden kansen voor waterberging benut en de verharde ruimte wordt beperkt. De impact van ruimtelijke projecten op het klimaat is een belangrijk afwegingscriterium in het evalueren, beslissen, plannen en uitvoeren van stedenbouwkundige projecten op verschillende schaalniveaus.

Het kader voor een duurzame ruimtelijk beleid ligt in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS), het mobiliteitsplan, de groene structuurvisie en de focus op hergebruik van verlaten sites, winkels of hoeses. Dorpskernvernieuwing, herinvulling van leegstand, integratie van kmo's en wooninbreiding nabij goed uitgebouwd openbaar vervoer krijgen absolute voorrang op greenfieldontwikkeling of het aansnijden van nieuwe gronden. De strategie van de twee netwerken (laag-dynamisch groen- en blauwnetwerk versus hoog-dynamisch vervoersnetwerk) is structurerend. De groene vingers (lobben, connectiviteit met het buitengebied, natuur en biodiversiteit) dringen door tot diep in de bebouwde

omgeving. De omgevingskwaliteit staat hoog op de agenda (licht, wind, fijn stof, geluid), het nastreven van ambitieuze energieprestaties, gesloten water- en grondbalans, voorzien van autoluwe / autovrije straten en wijken, van meer comfort voor voetgangers en fietsers, uitbouwen van park & ride, openbaar vervoersknopen, ruimte voorzien voor van alternatieve vervoersmodi in het openbaar domein zoals bussen, auto/fietsdelen, carpool, elektrische oplaadpunten, afval(sorteer)punten, ook hergebruik van materialen, waken over zuinig en ecologisch materiaalgebruik, introductie van gesloten energieringloop en hernieuwbare energiebronnen. De nabijheid van de landelijke omgeving biedt de opportuniteit voor recreatief medegebruik en belevingswaarde. Het landbouwgebied heeft veelzijdige functies met respect voor landschappelijke kenmerken, waterkwaliteit, natuurwaarden en bossen.

Impact: De ruimtelijke structuur en organisatie van de gemeente heeft een sterke invloed op de lokale energie- en transportvraag en op haar vermogen om te anticiperen op de klimaatverandering.

Het ruimtelijk beleid speelt in op het principe van nabijheid en menging van functies. De eerste regel van de Trias Ecologica is verplaatsing voorkomen. Een doordacht locatiebeleid zal de vraag naar mobiliteit beperken. Door de juiste inplanting van activiteiten, infrastructuren en open ruimte worden de verplaatsingen in aantal en afstand beïnvloed. Slimme doorsteken via een netwerk van trage wegen bevorderen bovendien de trage vervoersmodi.

De ruimtelijke ordening beïnvloedt de energievraag van wijken en gebouwen. Bij (ver)nieuwbouw wordt er gestreefd naar de maximale captatie van zonne-energie, naar compacte, luchtdichte en goed geïsoleerde gebouwen. De dichtheid en verdichting van wijken en buurten biedt een groter potentieel voor efficiënte energiesystemen zoals wijkverwarming en restwarmte uit de industrie of electriciteitsproductie. Elk programma zal hiermee rekening houden.

Het ruimtelijk beleid voorziet ruimte en schept randvoorwaarden om hernieuwbare energiebronnen en intelligente energiesystemen toe te passen. Installaties voor de opwekking van hernieuwbare energie hebben een aanzienlijke impact. Ze worden al bij de opmaak van een masterplan, RUP of ontwerp geïntegreerd wil men ook voorkomen dat deze (ruimtelijk) als storend worden ervaren.

De ruimtelijke planning speelt een belangrijke rol bij het anticiperen op gevolgen van droogte en wateroverlast. Rekening houden met de bodem, minder verharde ruimte en meer ruimte voor water en groen kunnen het hitte-eilandeffect en wateroverlast tegengaan en de biodiversiteit in fauna en flora bevorderen. Groen als waterbuffer en bron voor verkoeling, planten zorgen voor het produceren van zuurstof, het capteren van CO₂ en het zuiveren van lucht door stof en pollutanten weg te filteren.

Wat doet de gemeente vandaag in de ruimtelijke planning? Wat is haar visie op de ruimte in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan⁴ en welke acties staan op de agenda.

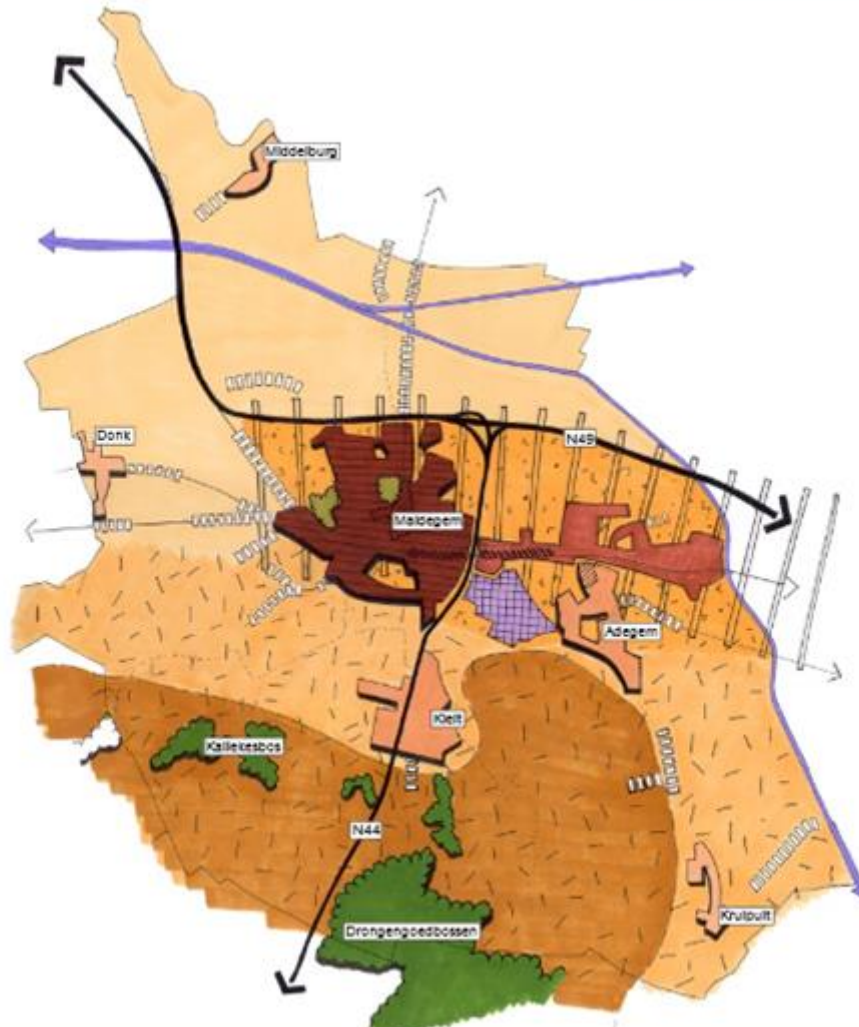
Maldegem is een erg landelijke gemeente met sterke vergrijzing; ze telt 23.138 inwoners in 2013, een groei van 4,8% op 10jaar tijd en een groei in aantal huishoudens met 10%. Recente projecties⁵ tonen sinds 2010 nog een groei met 1000 huishoudens naar 10.000 in 2030, maar dan is 30% alleenstaand, waarvan de helft ouder dan 65jaar. Vandaag is 18% van de oppervlakte bebouwd, waarvan 8% voor wonen; het landbouwareaal bedraagt ca 60% en de bosopp 574ha of 6%.

GRS Maldegem (2005, informatief gedeelte)

⁴ GRS Maldegem (2005, richtinggevend gedeelte, p. 5 e.v.)

⁵ Studiedienst van de Vlaamse Regering (2015), SVR-projecties van de bevolking en de huishoudens voor Vlaamse steden en gemeenten, 2015-2030

Kaart 7: Structuurbepalende elementen van de gemeente

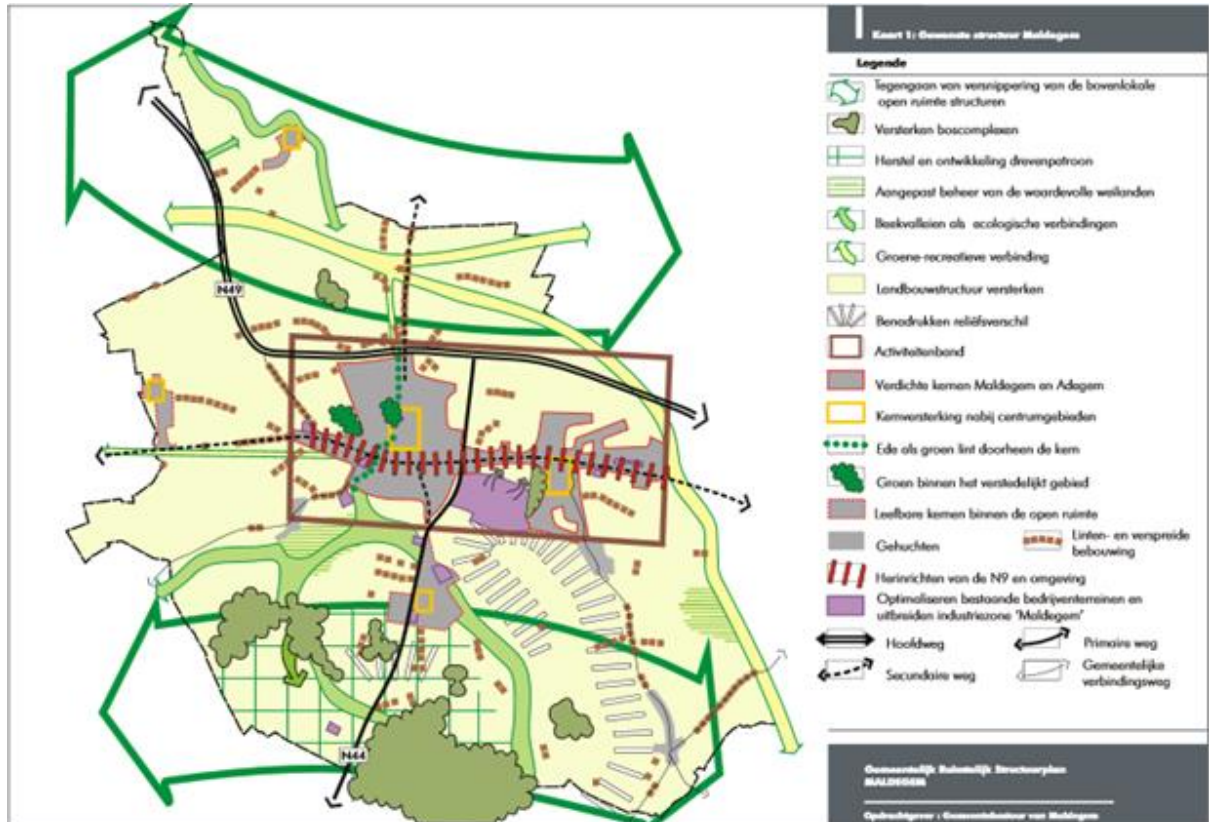

Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan MALDEGEM

	Aaneengesloten noord-noordwestelijk open-ruimte gebied		Deelkern Kleit
	Een door infrastructuur en bebouwing versnipperd middengebied op de dekzandrug Maldegem Stekene		Perifere kernen Middelburg en Donk en het gehucht Kruijpuit
	Samenhangend open-ruimte gebied ten zuiden van Maldegem-Adegem		Lintbebouwing
	Hoofdplaats Maldegem met aanpalende wijken		Schipdonkkanaal en Leopoldkanaal
	Verstedelijkte as met aanpalende wijken		Autoweg N44 en autosnelweg N49
	Concentratie van grootschalige kleinhandel langs N9		Dekzandrug Maldegem-Stekene
	Deelkern Adegem met aanpalende wijken		Cuesta Oedelem-Zomergem
	Bedrijvenpark langs N44		Groengebieden binnen verstedelijkt gebied

GRS Maldegem (2005, richtinggevend gedeelte, p. 5 e.v.)

De visie stelt "Maldegem-Adegem als activiteitenband omringd door een waardevolle open ruimte" voorop

1. Maldegem-Adegem als activiteitenband: Nieuwe woningen en voorzieningen dienen gebundeld te worden in de kernen van Maldegem en Adegem. De twee kernen dienen hun eigen identiteit te benadrukken. Bedrijvigheid wordt gekoppeld aan het bestaande industrieterrein. Het bundelen van deze functies zorgt ervoor dat een kwalitatieve inrichting en ordening noodzakelijk is.
2. De omringende waardevolle open ruimte dient behouden, versterkt en waar mogelijk uitgebreid te worden. Daarnaast krijgt de open ruimte een veelzijdig karakter door het stimuleren van verweving tussen natuur, landbouw en toerisme. De kernen binnen de open ruimte (Kleit, Donk en Middelburg) dienen elk een beleid te krijgen afgestemd op hun niveau.

Basisdoelstellingen GRS

1. Behouden, versterken en visueel aantrekkelijk maken van het cuestagebied en het Meetjesland.
2. Ondersteunen van de landbouwactiviteiten.
3. Zorg voor een gevarieerd woningaanbod.
4. Het creëren van een kwalitatieve woon- en leefomgeving, zowel in de kernen Maldegem-Adegem als in de kernen van het open ruimte gebied.
5. De economische dynamiek behouden en versterken.
6. Sturend en gebiedsgericht beleid inzake grootschalige detailhandel
7. Uitwerken van een herkenbare wegenstructuur, aangepast aan de ruimtelijke context

De taakstelling voor de gewenste structuur is gevat in de ruimtelijke kernbeslissingen

1 m.b.t. de open ruimte structuur: opmaak rup vossenholmeersen, inspraak gemeente bij bovenlokale afbakeningen en inrichtingsvoorstellen, behoud subsidiereglement kleine landschapselementen

2 m.b.t. de nederzettingsstructuur: de woonprogrammatie, studie betreffende realisatie van binnengebieden, realiseren en begeleiden van sociale bouwprojecten, optimaliseren van de bestaande woningvoorraad en -bestand, opmaak RUP historische dorpskern Middelburg

3 m.b.t. de ruimtelijk economische structuur: opmaak sectoraal RUP zonevreemde bedrijven, opmaak RUP 'verschuiven industriegebied en gebieden voor ambachtelijke bedrijven'

4 m.b.t. de verkeers- en vervoersstructuur: selectie lokale wegen

5 m.b.t. de recreatieve structuur: masterplan of ontwerp sporthal maldegem, verdere uitbouw recreatief netwerk met inrichting van de knooppunten

Het meerjarenplan 2014-2019 voorziet acties die hierop aansluiten onder de eerste strategische doelstelling o.m. de toekomstvisie voor Maldegem- en Adegem-centrum (stedenbouwkundige verordening, gabarietplannen, Rup Hof ter Eede, mobiliteits- en parkeerbeleid, herinrichting Sint-Annapark), over het versterken van het open ruimtegebied en de leefkwaliteit van de woonkernen (Donk, Kleit) en het zoeken naar innovatieve manieren van bouwen, verkavelen en de inrichting van het openbaar domein, over de herbestemming van het woonuitbreidingsgebied nabij Reesinghebos naar een mozaïeklandschap, de spreiding van het vrijetijdsaanbod, de uitbouw van het sociaal speelweefsel en avontuurlijke speelplekken. Een goede gelegenheid om de klimaattoets bij elk van deze intenties mee te nemen en de koppeling te maken met de acties in haar tweede strategische doelstelling die focust op duurzaamheid en milieubewustheid met o.m. aandacht voor proper oppervlakte water, minder afval (bvb wijkcomposteerplekken) en zuinig energieverbruik en inzet op alternatieve energievormen, en de derde doelstelling voor duurzame mobiliteit (voorrang aan de veiligheid van zwakke weggebruikers, veilige schoolomgeving, ...).

Het klimaatteam I/II heeft enkele acties opgepikt met relevantie voor klimaatneutraliteit en CO₂-reductie via de ruimtelijke ordening.

Doel	Actie
Integreren van CO2-neutraliteit in het ruimtelijk beleid	Klimaatvisie voor een duurzame en leefbare omgeving.
	GIS als tool voor een ruimtelijk strategisch beleid.
	Visie voor het ruimtelijk beleid implementeren
Innovaties in verkavelen, zowel bestaande als nieuwe wijken	Transformatie in verkavelingen
Waarborgen van CO2-klimaatneutraliteit in ruimtelijke projectontwikkeling	Afbakenen van bouwblokken en wijken en collectieve aanpak voor een reductie van CO2
	CO2-neutraliteit in complexe dossiers
Ruimte voor hernieuwbare energievoorziening	Lokaal energieconcept ruimtelijk vertalen – project biomassa
	Ruimte voor 'energielandschappen'
	Draagvlak en partnerschap voor investering en beheer in hernieuwbare energie – project Milde Meetjes

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.1	Klimaatvisie voor een duurzame en leefbare omgeving
Trekker		Dienst Ruimtelijke Ordening
Partners		<i>Milieudienst, groendienst, dienst wegen en riolering, dienst mobiliteit</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Is een beleidsnota of gemeentelijk beleidsplan aan herziening toe dan wordt klimaatadaptatie en klimaatmitigatie als layer geïntegreerd. Dit geldt voor het GRS, mobiliteitsplan, groen- en natuurplan, woonbehoeftestudie, (her)ontwikkeling van bedrijventerreinen, .. Maar ook voor maatregelen en acties met een ruimtelijke impact inzake doelgroepen (jeugdbeleidsplan, seniorenbeleid, welzijnsbeleid, sociaal wonen e.a.), inzake handel en ondernemen, cultuur en vrije tijd, onderwijs en zorg worden onderworpen aan de klimaattoets.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw < € 1.000	Termijn Kort

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.2	GIS als tool voor een ruimtelijk strategisch beleid
Trekker		Eandis – Woonwijzer Meetjesland
Partners		<i>Dienst Ruimtelijke Ordening</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Ruimtelijk relevante data, via Eandis aangeleverd, worden in GIS beschikbaar gemaakt en laten toe om detailanalyses te maken, het bereik van voorzieningen in kaart te brengen en scenario's in beeld te brengen met het oog op lokale energieproductie, beperken van hitte-eilandeffect. Via Woonwijzer Meetjesland kan hieraan sensibilisering gekoppeld worden.</p> <p>Gis kan op deze manier verder gebruikt worden als rapporteerelement.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 5.000 tot € 10.000	Termijn Lang

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.3	Visie voor het ruimtelijk beleid implementeren
Trekker		Dienst Ruimtelijke Ordening
Partners		<i>Milieudienst – groendienst – dienst riolering</i>
<p>Omschrijving</p> <p>Vanuit de visie van het klimaatplan worden prioritaire maatregelen concreet gemaakt. Dit kan gaan om randvoorwaarden en normen, eventueel bovenop de gewestelijke normen, inzake EPB (nieuwbouw en renovatie), opvang van regenwater, groen, bebouwde oppervlakte en verharding, meervoudig ruimtegebruik en nabijheid van voorzieningen, gedeeld ruimtegebruik (semi-privé/semi-publiek), ruimte voor gemeenschappelijk wonen, delend wonen voor jong en oud, restrictieve parkeernorm, ruimte voor gebundeld parkeren, auto- en fietsdelen, gevelgroen en groendaken, materiaalgebruik en dergelijke.</p> <p>Algemeen wordt nagegaan of de principes voor klimaatneutrale wijken kunnen opgenomen worden in een verordening. Daarnaast wordt bekeken of er bij projecten van meer dan 4 woningen een minimum aan groenvoorziening (bvb via groendak of groenparkjes) kan worden opgelegd. Op deze manier zou het hitte-eiland effect in bebouwde kernen ingeperkt worden. Bij heraanleg van straten wordt via de gemeentelijke groendienst gekeken op welke manier groen in de straat het best kan worden ingeplant.</p> <p>Voor onderstaande aandachtspunten wordt bekeken of bepaalde zaken al dan niet in verordeningen kunnen worden omgezet en of er voor andere zaken subsidies in het kader van biodiversiteitsbevorderende maatregelen kunnen gegeven worden.</p> <p><i>Aandacht voor Water:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Beperken van verharding in de RUP's, verkavelingen, stedenbouwkundige verordening - Verplichten van opengrachten en wadi's (regenwater kan in de bodem infiltreren) - Voorzien van vijvers, fontein, stromend water in het publieke domein - Opleggen van waterdoorlatende verhardingen - Stimuleren van zuinig watergebruik - Stimuleren van lokale waterzuivering van grijs water (hylofyten) voor hergebruik - Subsidie voor een regenwaterput bij bestaande woningen - Subsidie voor een groendak, gevelgroen, geveltuintjes <p><i>Aandacht voor meer Groen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Introduceer minimum groennorm met streekeigen beplanting in RUP's, verkavelingen, bouwcode - Introduceer (minimum selectie uit) groene-puntenlijst in RUP's, verkavelingen voor fauna en flora - Stimuleren van groendaken, gevelgroen, geveltuintjes via subsidie of plantenbank (lokale kweek) - Harmonisch park- en groenbeheer met extensief beheer, maaien, respect voor de waterrovers <p><i>Aandacht voor meer deelruimte en collectieve voorzieningen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Stimuleer het tuindelen, collectieve moestuin - Introduceer het gebundeld parkeren in parkeerhavens - Voorzie de ruimte of integratie van een collectief energiesysteem 		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw € 5.000 tot € 10.000	Termijn Kort

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.4	<i>Transformatie in verkavelingen</i>
Trekker		<i>Dienst Ruimtelijke Ordening</i>
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<p>Men kan bvb. de densiteit verhogen van klassieke verkavelingen (open type, groot, 60-70 bouwstijl), maar is hier een draagvlak voor? Wil men vooruitzien op de evolutie en de dringende noodzaak om spaarzaam om te gaan met de ruimte en energie? Woonclusters versterken zonder de woonkwaliteit van de buurt uit het oog te verliezen in de zoektocht naar een winwin.</p> <p>De codex omtrent oude verkavelingen wordt aangepast. Vanuit de gemeente wordt nagegaan welke (oude) verkavelingen in aanmerking komen voor ophef van oude verkavelingsvoorschriften zodat nieuwe woonvormen kunnen plaatsvinden.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw <i>€ 5.000 tot € 10.000</i>	Termijn <i>Lang</i>

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.5	<i>Afbakenen van bouwblokken en wijken en collectieve aanpak voor een reductie van CO₂</i>
Trekker		<i>Eandis – Woonwijzer Meetjesland</i>
Partners		<i>Provincie Oost-Vlaanderen</i>
<u>Omschrijving</u>		
<p>Via GIS en statistische analyse worden zones afgebakend voor renovatie en vernieuwing. Met 'de omgeving in kaart' gaat in de fasering de voorrang naar die buurten waar de grootste impact kan gehaald worden (bv. verouderde woonkwaliteit). Dit kan gaan om naoorlogse verkavelingen, sociale woonbuurten, woonkernen met overwegend oudere gezinshoofden (medioren, senioren), buurten met een lage/hoge woondynamiek en/of een strategisch gelegen buurt (zichtbaarheid, nabij voorzieningen, goed ontsloten met openbaar vervoer). Provincie Oost-Vlaanderen levert de data (sociale woondata febr 2015)⁶. Ook Eandis kan bruikbare gegevens aanleveren. Samen met Eandis neemt Woonwijzer Meetjesland het voortouw.</p> <p>Het kadaster⁷ registreert dubbel zoveel nieuwbouw na de EPB-regelgeving (garantie op isolatie en comfort) als woningen daterend van voor 1946 (25%). Voor de (ver)oude(rde) woningen, samen met de woningen van 1946 tot 1965 (nog eens 18%), wordt energierenovatie dus een belangrijke opgave.</p> <p>Er wordt samen met de Woonwijzer Meetjesland een (coöperatief) traject opgezet voor collectieve vernieuwing. Naargelang de mogelijkheden van de bewoners wordt meer/min begeleiding opgezet die faciliteert (informatie, proces), ondersteunt (energiescan, vorming, energieleningen, extra premies, sociale tewerkstelling) en/of ontzorgt voor bewoners en uitvoerders i.s.m. het OCMW (renovatieplan, bestek, lening). Naast de kwaliteitsverbetering van de woningen wordt ook in samenspraak met de bewoners het publiek domein verbeterd en acties gepland in lijn met de klimaattoets. Er wordt gewerkt aan een goede samenwerking en medeverantwoordelijkheid tussen de diverse actoren.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw <i>> € 50.000</i>	Termijn <i>Middellang</i>

⁶ Zie bijlage bij wijze van oefening op niveau van statistische sectoren

⁷ Data van de sociale databank van de provincie Oost-Vlaanderen, februari 2015.

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.6	CO₂-neutraliteit in complexe dossiers
Trekker		Dienst Ruimtelijke Ordening
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<p>Bij complexe ruimtelijke dossiers is het moeilijk om de CO₂-neutraliteit te onderzoeken. Verkavelaars en projectontwikkelaars moeten bij aanvraag / indienen van hun dossier de nodige informatie toevoegen om de CO₂ neutraliteit van het project aan te geven.</p> <p>Voor eigen dossiers kan de gemeente een expert ter zake inhuren om de CO₂ neutraliteit te onderzoeken en/of te verbeteren.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw € 5.000 tot € 10.000	Termijn Middellang

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.7	Lokaal energieconcept ruimtelijk vertalen – project biomassa
Trekker		Milieudienst, IVM
Partners		groendienst
<u>Omschrijving</u>		
<p>De 'energiepotenties' worden geografisch in beeld gebracht en er komt een ruimtelijke visie voor de integratie van hernieuwbare energie en slimme energie-infrastructuur.</p> <p>Er wordt vooral nagedacht in hoeverre bermmaaisel en groenafval van het recyclagepark kan gebruikt worden voor de opwekking van groene energie en de manier waarop deze energie aan bepaalde bedrijven kan geleverd worden.</p> <p>Niet alleen het proces voor de opwekking van groene energie zal onder de loupe moeten genomen worden, maar ook de ruimtelijke inplanting voor de levering ervan zal de nodige aandacht moeten krijgen.</p>		
Impact Indirect	Kost: nieuw > € 50.000	Termijn Middellang

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.8	<i>Ruimte voor 'energielandschappen'</i>
Trekker		<i>Dienst Ruimtelijke Ordening</i>
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<p>Bovenlokaal heeft de Provincie Oost-Vlaanderen een plan klaar voor windmolens. Maldegem zal mee bijdragen tot het creëren van een breed draagvlak. Er wordt gekeken of participatie in investering kan gepromoot worden. Hiervoor kan worden samen gewerkt met coöperaties.</p>		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw <i>< € 1.000</i>	Termijn <i>Middellang</i>

RUIMTELIJKE ORDENING		
Actie	8.9	<i>Draagvlak en partnerschap voor investering en beheer in hernieuwbare energie – project Milde Meetjes</i>
Trekker		<i>Milieudienst</i>
Partners		
<u>Omschrijving</u>		
<p>Ontwerpers, studie bureaus en energiedeskundigen zijn transparant over kosten en baten, lusten en lasten. Een open verhaal werft medestanders in investering, gebruik en beheer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duidelijkheid over technische mogelijkheden • Duidelijkheid over het financieel plaatje • Onderbouwen van de keuze in de beheerconstructies (vergelijking in rechtsvormen) • Stimuleer dat bewoners en ondernemers instappen in het coöperatief beheer 		
Impact <i>Indirect</i>	Kost: nieuw <i>< € 1.000</i>	Termijn <i>Middellang</i>